

TEMEL ORTAÖĞRETİME GEÇİŞ SİSTEMİ (TEOGS)

2013 /KASIM SINAVI

1.FASIKÜL

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
KAZANIMLARA UYGUN DERS NOTLARI

Metin ÖZDAMARLAR

Sadık Eliyesil Ortaokulu / Sosyal Bilgiler Öğretmeni

¹ Bu kapak Atatürk yazı fontuyla hazırlanmıştır.

TEMEL ORTAÖĞRETİME GEÇİŞ SİSTEMİ

“T.C. İNKILÂP TARİHİ DERSİ KASIM 2013 MERKEZİ SİSTEM SINAVI” SORUMLU OLUNAN KONULAR VE KAZANIMLAR

1.ÜNİTE: BİR KAHRAMAN DOĞUYOR	
KONULAR	KAZANIMLAR
Batıya Erken Açılan Kent: Selanik	1. Atatürk’ün çocukluk dönemini ve bu dönemde içinde bulunduğu toplumun sosyal ve kültürel yapısını analiz eder.
Mustafa Kemal Okulda	2. Atatürk’ün öğrenim hayatı ile ilgili olay ve olguları kavrar.
Cepheden Cepheye Mustafa kemal	3. Atatürk’ün askerlik hayatı ile ilgili olay ve olguları kavrar. 4. Örnek olaylardan yola çıkarak Atatürk’ün çeşitli cephelerdeki başarılarıyla askerî yeteneklerini ilişkilendirir.
Dört Şehir ve Mustafa Kemal	5. Atatürk’ün fikir hayatının oluşumuna ve gelişimine etki eden Selanik, Manastır, Sofya ve İstanbul şehirlerindeki ortamın rolünü fark eder.
Mustafa Kemal Liderlik Yolunda	6. Atatürk’ün 1919’a kadar bulunduğu görevler ve yaptığı hizmetleri, üstlendiği Millî Mücadele liderliği açısından yorumlar.
2.ÜNİTE: MİLLÎ UYANIŞ: YURDUMUZUN İŞGALİNE TEPKİLER	
Osmanlı Devleti Hangi Cephede?	1. I. Dünya Savaşı’nda Osmanlı Devleti’nin durumunu, topraklarının paylaşılması ve işgali açısından değerlendirir.
Geldikleri Gibi Giderler Ve Millî Mücadele başlıyor Egemenlik Milletindir	2. Mondros Ateşkes Anlaşması’nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal’in ve halkın tutumunu değerlendirir. 3. Kuvâ-yı Millîye ruhunun oluşumunu, millî cemiyetleri ve millî varlığa düşman cemiyetlerin faaliyetlerini analiz eder. 4. Mustafa Kemal’in Millî Mücadelenin hazırlık döneminde yaptığı çalışmaları millî bilincin uyandırılması, millî birlik ve beraberliğin sağlanması açısından değerlendirir. 5. Misak-ı Milli’nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisi’nin açılışını “ulusal egemenlik”, “tam bağımsızlık” ilkeleri ve vatanın bütünlüğü esası ile ilişkilendirir. 8. Mustafa Kemal’in Millî Mücadeleyi örgütlerken karşılaştığı sorunlara bulduğu çözüm yollarını, onun liderlik yeteneği ile ilişkilendirir.
Büyük Millet Meclisi İsyanlara Karşı	6. Hıyanet-i Vataniye Kanunu’nun çıkarılma gerekçelerini ve uygulama sürecini değerlendirir.
Barış Antlaşması mı, Ölüm Fermanı mı?	7. İstanbul yönetimince imzalanan Sevr Antlaşması’na karşı Mustafa Kemal’in ve Türk milletinin tutumunu değerlendirir.
BİRİNCİ DÖNEM MERKEZİ SİSTEM ORTAK SINAV (25-29 KASIM HAFTASI)	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
DERSİNE NASIL ÇALIŞALIM?

Değerli Öğrencilerim,

Bu yıl Temel Öğretime Geçiş Sistemi (TEOGS) ilk kez uygulanacak. T.C. İnkılâp ve Atatürkçülük dersinin 1. Merkezi Sistem Sınavı Kasım ayının son haftasında, 2. Merkezi Sistem Sınavı ise Nisan ayının son haftasında olacak. **Birinci sınavda 14, ikinci 47 olmak üzere toplam 61 kazanımdan sorumlu olacaksınız.** Endişelenecek hiçbir durum yok. Biz öğretmenleriniz size en iyi şekilde sınava hazırlamak için hazırız. Aşağıda T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine çalışırken kullanabileceğiniz ipuçlarını sunuyorum;

*Günlük en az 20 dakika mutlaka **tekrar saatiniz** olsun.

***Çalışma stiliniz belirleyin.** Kimi öğrenciler not alarak, kimileri okuyarak, kimileri tekrar ederek çalışırlar... **Tarih konularında ideal olan kısa notlar olarak çalışmaktır.**

*Merkezi sistem sınavlarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük sorularının SBS tarzında kazanımları içeren **paragraf soruları** şeklinde olacağını tahmin ediyoruz. Yorum gücüne dayanan bu sorularda ön temel bilgileri alıp, yorum yapmak yeteneği büyük önem kazanıyor.

***Şifremiz; kazanımlar...** Bir önceki sayfada yer alan kazanımlar soru komisyonu tarafından soru formatına dönüştürülüyor ve soruluyor. Bu yüzden fasikülünüzdeki konuları tekrar ederken kazanımlara göz atmayı unutmayın. Ayrıca fasikülde her ünitenin sonunda çıkmış SBS soruları ve kazanım eşleştirmesi de sunulmuştur.

***Takıldığınız soruları mutlaka teneffüslerde getirin.** Biz bir çay az içelim, siz bir soru fazla çözün, sorun değil.

Hepinize güveniyorum. Sizi iyi okullarda görmek bizim için en büyük ödül olacaktır. İyi çalışmalar dileklerimle,

Metin ÖZDAMARLAR

Sadık Eliyeşil Ortaokulu

Sosyal Bilgiler Öğretmeni

1.ÜNİTE

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

BATIYA ERKEN AÇILAN KENT: SELANİK

KAZANIM: Atatürk'ün çocukluk dönemini ve bu dönemde içinde bulunduğu toplumun sosyal ve kültürel yapısını analiz eder.

Osmanlı Devleti'nin Rumeli'deki önemli şehirlerinden olan ve batıya açılan kapısı olan Selanik;

*Gelişmiş bir limana sahipti. **[Ekonomik olarak gelişmiş bir şehirdi. Şehirde gelişmiş bir ticaret hayatı vardı.]**

*Avrupa'nın önemli şehirleri ve İstanbul'la demiryolu bağlantısı vardı. **[Avrupa'daki gelişmeler bu sayede kısa sürede şehre geliyordu.]**

*Şehirde çoğunluğu Türkler olmak üzere Rum, Sırp, Bulgar, Ermeni vb. uluslar yaşıyordu. **[Bu çok uluslu yapı şehrin zengin bir kültürel yapıya sahip olmasını sağlamıştır.]**

KAN

Osmanlı Devleti'nin başarıyla uygulandığı hoşgörü politikası sayesinde uyum içerisinde yaşayan bu devletler, Avrupalı devletlerin de kışkırtmasıyla, **Fransız İhtilali'nin getirdiği MİLLİYETÇİLİK akımının etkisiyle** kendi bağımsız devletlerini kurmak için isyan etmişlerdi. Osmanlı aydınları bu isyanları önlemek, **Osmanlının parçalanmasını önlemek için değişik fikir akımları** ortaya attılar. Bunlar;

KAN

Osmanlıcılık: Ülkede yaşayan herkesin din farkı gözetilmeden eşit tutulması halinde devletin dağılmaktan kurtulacağını savunuyorlardı. Bu yüzden **Meşrutiyetin ilan ettirilmesi için mücadele ettiler.** Selanik'te örgütlendiler. Düşüncelerini yaymak için gazete ve dergi çıkardılar. Sonuçta 1908'de II. Abdülhamit'e Meşrutiyet'i ilan ettirdiler.

İslamcılık: Bütün Müslümanların, Halifenin egemenliği altında toplanmasını amaçlayan bir düşüncedir.

Batıcılık: Osmanlının kurtuluşunun tek yolunun batıya ayak uydurmak olduğunu belirten bir görüştür.

Türkçülük: Bütün Türkleri tek bir devlet ve bayrak altında toplamak isteyen düşünce akımıdır

*20. Yüzyıl başlarında Osmanlı aydınlarının birçoğu devletin kurtuluşunu meşrutiyet yönetimine geçmekte buluyorlardı. Osmanlıcılık fikrini savunan bu aydınlar daha çok Selanik'te örgütlenmişler, gazeteler ve dergiler çıkararak düşüncelerini yaymaya

çalışmışlardır. Sonunda II. Abdülhamit'e Meşrutiyeti² ilan ettirmeyi başarmışlardır.

MUSTAFA'DA ÇOCUKTU

Mustafa Kemal, 1881'de Selanik'te doğmuştur. Mustafa Kemal'in ailesi Rumeli'nin fethi sonrasında Selanik'e yerleşen Türk boylarına mensuptur. Babası Ali Rıza Efendi'nin ailesi Söke (Aydın) annesi Zübeyde hanım'ın ailesi de Konya'dan Rumeli'ye göç eden bir aileye mensuptur. Zübeyde Hanım ile Ali Rıza Bey'in 6 çocuğu vardır. Bunlardan Mustafa ve Makbule dışında Fatma, Ahmet, Ömer, Naciye küçük yaşlarda vefat etmişlerdir. *Aile hayatına büyük önem veren Atatürk, medeniyetin, ilerlemenin merkezinde aile olduğuna inanıyordu. Latife hanım ile de evlenirken zamanın alışlagelmiş geleneklerinin aksine nikâh törenine eşiyile beraber katılmıştır. Yurt gezilerine de birlikte çıkmışlardır.*

MUSTAFA KEMAL OKULDA

KAZANIM: Atatürk'ün öğrenim hayatı ile ilgili olay ve olguları kavrar.

Mustafa'nın okul çağı gelince annesi ile babası arasında anlaşmazlık yaşandı. Ali Rıza Efendi Mustafa'nın yeni yöntemlerle eğitim almasını istiyordu. Zübeyde Hanım ise Mustafa'nın Mahalle Mektebine gitmesini ve din adamı olmasını istiyordu. Bu anlaşmazlığı Ali Rıza Efendi ustaca halletti. Önce annesinin istediği gibi

Mahalle Mektebine başlayan Mustafa iki gün sonra buradan alınarak Şemsi Efendi İlkokuluna başladı.

Mustafa Kemal'in okuduğu okullar şöyledir:

1-Mahalle Mektebi

Küçük Mustafa Mahalle mektebine başladığında 5 yaşındaydı. Yıl 1886'ydı. Mustafa'nın Mahalle Mektebindeki eğitimi sadece iki gün sürdü. Ardından babası tarafından alınarak Şemsi Efendi İlkokuluna kaydedildi.

2- Şemsi Efendi İlkokulu

Bu okul 1873 yılında açılmış **Selanik'in ilk özel Müslüman Türk okuluydu.** Okulun kurucusu Şemsi Efendi dönemin aydın, tanınmış, kültürlü insanlarından biriydi. Aynı okulda Cudi Efendi, Emin Efendi gibi dönemin tanınmış hocaları ders veriyordu. Mahalle mekteplerinde yerde oturan öğrencilere rahlede, din eğitimi verilirken Şemsi Efendi okulundan sırada oturan öğrencilere, kara tahtada, tebeşir kullanılarak modern ve laik bir eğitim veriliyordu. Mustafa bu okulda 1891 yılına kadar eğitim gördü. 1893 yılında Ali Rıza Efendinin ölmesi üzerine Mustafa Ortaokula başlayamadı, eğitimine bir süre ara vermek zorunda kaldı.

3-Selanik Mülkiye Rüştüyesi³

Mustafa babasının ölümü üzerine eğitime ara vermiş ve annesi ile birlikte dayısı Hüseyin Ağa'nın çiftliğine gitmişlerdi. Burada Mustafa yeniden okula dönmek

² Meşrutiyet: Padişahın yanında bir de meclisin yer aldığı yönetim biçimi.

³ Rüştüye: Ortaokul

için büyük bir istek duyuyordu ve çaba gösteriyordu. Bunun sonucunda eğitimine devam edebilmesi için 1894 yılında Selanik'te bulunan teyzesinin yanına gönderildi. Aynı yıl Selanik Mülkiye Rüştiyesine başladı. Eğitim süresi 3 yıldır. Mustafa bu okula başladıktan sonra iki hocası ise anlaşmazlık yaşadı ve okulu bırakmaya karar verdi. Bu sivil okulu bırakması Mustafa'ya askerliğe giden yolu açmış oldu.

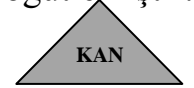
4-Selanik Askeri Rüştiyesi

Annesinde habersiz askeri okul sınavlarına giren Mustafa, Selanik Askeri Rüştiyesini kazandı. Annesini bu durumu kabul etti, oğlunun bu okula başlamasına izin verdi. Askeri rüştiyede askerlik üzerine eğitim veriliyordu. Disiplin üst seviyedeydi. Mustafa bu okuluna alıştı. Kısa sürede derslerindeki başarısı ve davranışları ile kendisini öğretmenlerine sevdirdi. Özellikle matematik öğretmeni Yüzbaşı Mustafa, Fransızca Öğretmeni Yüzbaşı Naki ve Jimnastik Öğretmeni Teğmen Hasip Bey Mustafa'yı çok seviyorlardı. Bunun bir sonucu olarak sınıf çavuşluğuna kadar yükseldi. (Sınıf başkanlığı) Rüştiye'de en sevdiği ders Matematik'ti. **Bu sevgisi sayesinde Mustafa'ya bu okulda Matematik öğretmeni tarafından kendisine “Kemal” ismi verildi.**

5-Manastır Askeri İdadisi⁴:

Mustafa Kemal ilk defa Selanik'ten ayrılarak Manastır'a geldi ve 1896 yılında yatılı olarak Manastır Askeri İdadisinde eğitime başladı. Aynı şekilde Mustafa Kemal'in tarih dersine olan ilgili bu lisede

başlamış ve hayatı boyunca sürmüştür. Askeri İdadinin ders programı oldukça yoğun ve zordu. Bu okulun amacı Harp okullarına öğrenci hazırlamaktı. Manastır bir Batı Makedonya'da bir eyalet ve ordu merkezidi. Balkanlarda bu sırada başlayan bağımsızlık hareketleri nedeniyle son derece hassas bir bölgeydi. Nitekim 1897'de Türk-Yunan savaşı patlak verdi. Mustafa Kemal ve arkadaşları kendilerin çok yakın bir yerde gerçekleşen savaş hakkında arkadaşları ile konuşuyor, fikirlerini söylüyordu. Bunun sonucunda orduya katılmak için bir arkadaşı ile birlikte bir gece okuldan kaçtılar. Ama yaşları küçük olduğu için geri gönderildiler. **Manastır Askeri İdadisindeki yıllarında tarihe ve edebiyata büyük ilgi duymuştu.** Bunda sınıf arkadaşı Ömer Naci'nin etkisi vardı. Onun bu ilgisini gören edebiyat öğretmeni Mehmet Asım Bey ona askerlik derslerine daha çok önem vermesini öğütlemiştir.

6-Harp Okulu

Manastır Askeri İdadisinden başarı ile mezun olan Mustafa Kemal 1899 yılında İstanbul Harp Okuluna girdi. 1902 yılında “Teğmen” rütbesi ile mezun oldu.

⁴ İdadi: Lise

57 nci dönem Akademi Namzet Öğrencileri

Kurşel Sıra No.	isimler	Beylik ve Hacı Paşası	Hacı Paşası	Türk Paşası	Aşağı Çarşıya	Saklı Bulvarı	Yeni Bulvarı	Yeni Bulvarı	Yeni Bulvarı	Yeni Bulvarı	Yeni Bulvarı	Yeni Bulvarı	Yeni Bulvarı	Yeni Bulvarı	Yeni Bulvarı	Yeni Bulvarı
	Hier dersin tam nu.	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
1	İhsan Efendi ÇANBOLU	45	45	43	38	40	45	43	43	43	45	44	18	20	511	
2	Ahmet Tüfek Efendi SELANIK	45	45	42	36	36	44	44	41	45	42	44	17	20	501	
3	Sedat Efendi ÜSKÜDAR	44	43	40	45	39	44	45	41	42	35	45	19	19	501	
4	Asım Efendi KUTAHYA	45	45	41	37	40	44	44	40	45	37	43	13	20	494	
5	Musa İzzet Efendi CANAKKALE	43	42	40	39	40	43	43	35	43	45	40	14	20	487	
6	Mustafa Kemal Efendi SELANIK	45	38	40	35	36	49	59	38	43	45	42	16	20	480	
7	Ahmet Nispet Efendi NİSİPİN	43	41	39	28	36	45	41	33	44	45	43	18	20	478	
8	Ali Fuat Efendi BALACAK	43	39	42	40	42	45	45	45	45	27	38	18	18	478	
9	Süleyman Efendi EMİTİ	45	42	41	38	36	43	41	40	40	37	39	16	18	476	
10	Kemal Efendi OHRI	42	43	42	36	38	43	36	43	45	30	42	17	20	476	
11	Hayri Efendi BAŞPAZARI	45	39	40	35	40	44	42	39	44	37	44	16	20	475	
12	Ahmet Efendi BARAĞANE	45	41	39	44	35	41	39	37	45	30	42	15	19	472	

7- Harp Akademisi

Mustafa Kemal 1902 yılında Harp Akademisine başladı. Harp akademisinde zekâsı, yetenekleri, üstün kişiliği, hem öğretmenleri hem de arkadaşları tarafından takdir gördü. Ülke sorunlarıyla ilgilendi, düşüncelerini yaymak için arkadaşlarıyla konuşmalara yaptı, düşüncelerini cesurca söyledi böylece aydın bir subay olarak adından söz ettirdi. Hatta harap akademisinde arkadaşlarıyla bu okulda bir gazete bile çıkarmışlardı. 1905 yılında “Kurmay Yüzbaşı” olarak mezun oldu ve orduya katıldı.

ÇOK ÖNEMLİ!!!

Atatürk'ün yetiştiği dönemde bir tarafta geleneksel öğretime devam eden dini derslerin ağırlıkta olduğu medreseler, diğer tarafta batı örneklerine göre kurulmuş mektepler, askeri okullar ve çeşitli meslek okulları vardı. Bunlar dışında ülkede yaşayan azınlıkların okulları ve yabancı devletler tarafından ve son dönemde gittikçe sayıları artan

yabancı okullar da faaliyettedir. Bu okulların bağlı olduğu merkez farklı olduğu gibi uyguladıkları müfredatta değişiyordu. *Bu durum; “OSMANLI’DA EĞİTİM ÖĞRETİMDE BİRLİK OLMADIĞINI GÖSTERİR.” Doğal olarak farklı okullardan mezun olan kişiler arasında kültür çatışması oluyordu.*

***CEPHEDEN CEPHEYE MUSTAFA
KEMAL***

KAZANIMLAR:

1-Atatürk'ün askerlik hayatı ile ilgili olay ve olguları kavrar.

2-Örnek olaylardan yola çıkarak Atatürk'ün çeşitli cephelerdeki başarılarıyla askerî yeteneklerini ilişkilendirir.

ASKERİ DEHA MUSTAFA KEMAL:

A) İLK GÖREV YERİ: 1905'te kurmay yüzbaşı rütbesiyle Harp Akademisi'nden mezun oldu ve ilk görev yeri olan Şam'daki 5. Ordu'ya atandı. Burada iki yıl görev yaptı.

B) **31 MART OLAYI:** II. Meşrutiyet'in ilanından edildikten sonra buna karşı olanlar 13 Nisan 1909'da İstanbul'da gerici bir isyan çıkardı. İsyân, Hicri takvime göre 31 Mart 1325 tarihine denk geldiği için bu olaya "31 Mart Olayı" dendi. İsyânı bastırmak Selanik'ten gelen bir ordu gönderildi. Hareket Ordusu adı verilen bu ordunun "Kurmay Başkanı" Mustafa Kemal'di. Hatta bu orduya "Hareket Ordusu" ismini bizzat Mustafa Kemal verdi. Bu ordu isyânı bitirip düzeni sağladı.

31 Mart Olayı Mustafa Kemal'in tarih sahnesinde görüldüğü ilk yerdir.

C) TRABLUSGARP SAVAŞI: 1911 yılında İtalyanlar Trablusgarp'a hücum etti. Osmanlı'yı burada doğrudan asker gönderemedi. Donanma zor durumdaydı. Mısır'da İngiliz işgali altındaydı. Osmanlı Genelkurmayından izin alan bir grup gönüllü subay kılık değiştirerek gizlice Trablusgarp'a gitti. Bunlardan biri de Mustafa Kemal'di. Kendisi bölgedeki yerel halkı örgütledi. Ve başarı ile mücadele etti. Mustafa Kemal'in Yerel halkı örgütlemesi TEŞKİLATÇILIK özelliğinin ne kadar iyi olduğunu gösterir. İtalyanlar 12. adayı işgal edince, Osmanlı'yı barışa zorlamak için Çanakkale boğazının girişini kapatınca ve Balkan savaşları başlayınca Osmanlı barış istemek zorunda kaldı. Trablusgarp, *Uşi Antlaşmasıyla (1912)* İtalyanlara bırakıldı. 12 adanın yönetimi de geçici olarak İtalya'ya bırakıldı. Mustafa Kemal ilk askeri başarısını Trablusgarp'ta kazanmıştır.

D) BALKAN SAVAŞLARI: 1. Balkan Savaşında Mustafa Kemal Çanakkale Boğazının korunması için kurulan orduya atandı. **Bu görevi sırasında bölgeyi çok iyi öğrenci. İleri de Çanakkale Savaşındaki başarılarında bölgeyi tanınmasının büyük etkisi olacaktı.** İkinci Balkan Savaşında Edirne'yi geri alan orduda yer aldı. 1914'te Askeri Ateşe olarak Sofya'ya atandı.

E) ÇANAKKALE SAVAŞI: 1914 yılında başlayan I. Dünya Savaşı'nda, Mustafa Kemal Çanakkale Cephesi'nde **Arıburnu,**

Conk Bayırı ve Anafartalar'da büyük başarılar elde etti. Mustafa Kemal'in bu cephedeki düşmanın saldıracağı yeri önceden bilmesi İLERİ GÖRÜŞLÜLÜĞÜNÜ, az bir kuvvetle düşmanı püskürtmesi ve cephe sıkıntısında sadece süngü ile hücum yaptırması ve askerlerini **"Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum"** emri vererek cesaretlendirmesi O'nun **ASKERİ DEHA'ya sahip olduğunu gösterir. (ÇOK ÖNEMLİ!!!)** *Çanakkale cephesindeki askeri başarıları Mustafa Kemal'in tanınmasını, ön plana çıkmasını sağlamıştır...* Not: Balkan Savaşları sırasında, 1912'de Mustafa Kemal Gelibolu'da görevliydi. Dolayısıyla bölgeyi yakından tanıyordu. Bu durum Çanakkale Savaşında başarısında etkili oldu.

Disiplin, Çaba ve Zafer:

F) KASKASYA CEPHESİ: Ruslar, 1. Dünya Savaşı'nın başlaması ile Sarıkamış harekatının ağır kayıpla sonuçlanması üzerine ilerleyip Erzurum, Muş, Bitlis, Erzincan ve Van'ı ele geçirmişlerdi. Mustafa Kemal 16. Kolordu komutanı olarak buraya atandı. Asker sayısını artırdı, yiyecek stok eksikliğini giderdi, haberleşme problemini çözdü. Muş ve Bitlis'i alarak Rusların ilerlemesini durdurdu. Böylece Rusların güneye inmesi engellenmiş oldu.

Milli Sınırlar Önünde:

G) SURİYE CEPHESİ: Mustafa Kemal, 1917'de Suriye'de 7 Ordu Komutanlığına atandı. Buradaki Alman komutanın yanlış uygulamalarına dayanamarak istifa etti

ve İstanbul'a döndü. 26 Ağustos 1918'de 7. Ordu Komutanı olarak bölgeye döndü ve İngilizler ve Arap çeteleriyle mücadele etti. Halep'in kuzeyinde bir savunma hattı oluşturdu. İngilizlerin ilerleyişi durdurdu ve Anadolu'ya girmelerine engel oldu. Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından bir gün sonra, 31 Ekim 1918'de Yıldırım Orduları Grubu Komutanlığına getirildi. **Yani Mondros Antlaşması imzalandığında Mustafa Kemal Suriye'deydi.**

H) KURTULUŞ SAVAŞI: 1.Dünya Savaşı kaybedildi ve ülkemiz işgal edildi. Mustafa Kemal 9. Ordu Müfettişi olarak 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı. Kurtuluş Savaşını başlattı. Halkı düşmana karşı birleştirdi. Ordunun başına geçip yurdu düşmandan temizledi ve ülkemizi kurdu.

MÜKEMMEL BİR KOMUTAN: *Mustafa Kemal'in görev aldığı tüm cephelerde başarılı olması ne kadar MÜKEMMEL BİR KOMUTAN olduğunu, ASKERLİK TEKNİĞİNİ iyi bildiğini, DİSİPLİN VE ÇABA sahibi olduğunu gösterir. Cepheden cepheye koşması VATAN ve MİLLET SEVGİSİ'nin en güzel örneğidir. Bu özellikleriyle, Milli Mücadele'nin lideri olarak herkes tarafından kolayca benimsenmiştir.*

KAN

Çok önemli not: Mustafa Kemal Birinci Dünya Savaşında üç cephede savaşmıştır. Bunlar; Çanakkale, Kafkas ve Suriye cepheleridir.

DÖRT ŞEHİR VE MUSTAFA KEMAL

KAZANIM: Atatürk'ün fikir hayatının oluşumuna ve

gelişimine etki eden Selanik, Manastır, Sofya ve İstanbul şehirlerindeki ortamın rolünü fark eder.

A) SELANİK:

Mustafa Kemal'in doğduğu ve çocukluğunu geçtiği coğrafi konum olarak liman kentiydi ve tren yoluyla önemli Avrupa Şehirlerine bağlıydı. **Farklı dillerde yayın yapan gazeteler, basılan kitaplar sayesinde zengin bir kültürel hayat vardı. Bu sayede Avrupa'dan gelen fikir akımları en çok burada yayılıyordu.** 1907'den itibaren asker olarak Mustafa Kemal burada görev yaptı. Burada Meşrutiyeti ilan ettirmek için kurulan gizli faaliyet gösteren İttihat ve Terakki Cemiyetine katıldı. Siyasi gelişmeleri yakından takip etti. **Fakat bir süre askerlik mesleği ile siyasetin birbirine karıştırılmaması gerektiğine inandığı için** bu cemiyetten ayrılmış ve kendini tamamen askerlik mesleğine vermiştir. Selanik, Mustafa Kemal'in yenilikçi olması, farklı yaşam tarzlarını öğrenmesi, kendini geliştirmesi, değişik kültürleri tanınması konusunda etkili olmuştur.

Not: Mustafa Kemal'in doğduğu Selanik kenti günümüzde Yunanistan'dadır.

B) MANASTIR

Mustafa Kemal'in askeri idadi (lise) okuduğu şehir olan Manastır günümüzde Makedonya'dadır. Mustafa Kemal bu şehre önce eğitim amaçlı gelmişti. Manastır o

İstanbul, o dönemde Osmanlının başkentiydi ve sosyal, siyasi ve ekonomik açıdan önemli bir yapıya sahipti. Mustafa Kemal ilk olarak Harp okulunda eğitim için 1899'da İstanbul'a geldi ve sonrada görevleri sırasında

Günümüzde Bulgaristan'ın başkenti olan Sofya'ya, Mustafa Kemal, diğer şehirlerden farklı olarak eğitim amaçlı değil **askeri görevi gereği** gitmiştir. Sofya Askeri ataşesi olarak 1914'te görevlendiren Mustafa Kemal bu şehirde ilk kez bir Avrupa şehrindeki toplum hayatının inceliklerini inceleme fırsatı buldu. Burada düzenlenen balolara, yemeklere katıldı, **diplomatlarla bol bol sohbet etti ve fikir sahibi oldu. İleride bunları nasıl kullanabileceği konusunda düşünceler edindi. Özellikle Bulgaristan'da yaşayan Türklerin yaşadıkları yerleri ziyaret etti, parlamentoya katılıp görüşmeleri**

izledi. Bunların hepsi fikri
öngörüsünü arttırdı. Gelecekte
yapacakları için deneyim
kazanmasını sağladı. Burada
düzenlenen bir baloya da Yenicheri
kıyafeti ile katıldı.

MUSTAFA KEMAL LİDERLİK YOLUNDA

KAZANIM: Atatürk'ün 1919'a kadar bulunduğu görevler ve yaptığı hizmetleri, üstlendiği Millî Mücadele liderliği açısından yorumlar.

Çocukluğundan beri askerlik mesleğine
özel ilgi duyan Mustafa Kemal kişiliğine
uygun bir meslek olan askerliği
seçmiştir.

Mustafa Kemal, ilk görev yeri olan Şam'da arkadaşları ile gizlice Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurmuştu. Daha sonra bu cemiyetin bir şubesini de Selanik'te açmıştı. Bu açılıшта şöyle bir konuşma yapmıştı;

"Arkadaşlar, bu gece burada sizleri toplamaktaki amacım şudur: ... Bu talihsiz memlekete karşı önemli görevlerimiz vardır. Onu kurtarmak tek hedefimizdir. ... Tarih bugün biz evlatlarına bazı büyük görevler yüklüyor. Ben Suriye'de bir cemiyet kurdum... Buraya da bu cemiyetin temelini kurmaya geldim. Şimdilik gizli çalışmak ve teşkilatı şekillendirmek mecburidir. Sizden fedakârlıklar bekliyorum... Eskimiş olan çürük yönetimi yıkmak, milleti hâkim kılmak, özetle vatanı kurtarmak için sizi göreve çağırıyorum.

Arkadaşlar! Gerçi bizden önce birçok girişimler yapılmıştır. Fakat onlar başarılı olamadılar. Çünkü işe teşkilatsız başladılar. Bu kuracağımız teşkilat ile, mutlaka ve elbette başarılı olacağız. Vatanı, milleti kurtaracağız." (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, s. 1-2.) Kısaltılarak alınmıştır.

K. Atatürk

Mustafa Kemal'in 1919'a kadar üstlendiği bazı görevler şöyledir;

Mustafa Kemal'in 1919 yılına kadar üstlendiği bazı görevler	
Tarih	Görevleri
Nisan 1909	31 Mart Olayı'nı bastıran Hareket Ordusu içinde yer aldı.
Aralık 1911	Trablusgarp'a gönüllü olarak gitti. İtalyanlara karşı yerli halkı örgütleyerek mücadele etti.
27 Ekim 1913	Sofya ataşemiliterliğine (askerî ataşe) atandı.
25 Nisan 1915	Çanakkale'de İtilaf Kuvvetlerine karşı başarıyla mücadele etti.
10 Mart 1916	Kafkas Cephesi'nde 16. Kolordu Komutanlığına atandı.
5 Temmuz 1917	Merkezi Şam'da bulunan 7. Ordu Komutanlığına atandı.

Mustafa Kemal'in üstlendiği bu görevler
kendisine deneyim kazandırmış ve
liderlik yeteneğinin ön plana çıkmasını
sağlamıştır.

KAN

Mondros Ateşkes Antlaşmasının imzalandıktan sonra İstanbul'a çağırılmış ve Harbiye Nazırlığı emrine çalışırken işgale uğrayan vatanın durumunu anlatmak için, vatanın kurtuluşuna çareler bulmak için padişah ve sadrazamla birçok görüşme yaptı. Bir yandan da Şişli'deki evinde yakın arkadaşları ile buluşup kurtuluşa çareler aramaya başladı. Sonuçta Türk vatanının kurtuluşunu sağlamak ve Türk milletini örgütlemek amacıyla Anadolu'ya geçmeye karar verdi.

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features multiple sets of horizontal lines designed to guide handwriting. Each set consists of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line, providing a clear structure for letter formation. The paper is otherwise blank, with no text or other markings.

[illegible]**SBS Sorusu**

Mustafa Kemal'in bu başarısında etkili olan kişilik özelliği aşağıdakilerden hangisidir? (2009 SBS)

- ### Denk Geldiği Kazanım

4. Kazanım: Örnek olaylardan yola çıkarak Atatürk'ün çeşitli cephelerdeki başarılarıyla askeri yeteneklerini ilişkilendirir.

Bu bilgilere göre, Atatürk'ün çocukluğunun geçtiği dönemde Selanik şehrinin sosyal ve kültürel yapısına ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (2010 SBS)

1. Kazanım: Atatürk'ün çocukluk dönemini ve bu dönemde içinde bulunduğu toplumun sosyal ve kültürel yapısını analiz eder.

<p>A) Çok uluslu bir yapıya sahiptir. B) Zengin bir kültürel yapı vardır. C) Milliyetçilik düşüncesi etkili olmuştur. D) Ticari hayata gayrimüslimler hâkimdir.</p>	
<p>Mustafa Kemal'in Çanakkale Savaşlarındaki başarılan dönemin gazetelerinde yer almıştır. Bu durumun, aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenebilir? (2011 SBS)</p> <p>A) Mustafa Kemal'in Kurtuluş Savaşının önderi olarak kabul görmesinde B) İtilaf Devletlerinin Anadolu'yu işgalden vazgeçmesinde C) Mustafa Kemal'in çok yönlü bir lider olmasında D) Padişahın Millî Mücadeleyi desteklemesinde</p>	<p>6. Kazanım: Atatürk'ün 1919'a kadar bulunduğu görevler ve yaptığı hizmetleri, üstlendiği Millî Mücadele liderliği açısından yorumlar.</p>
<p>Mustafa Kemal'in Anafartalar Savaşı'nda;</p> <p>Size ben taarruz emretmiyorum. Ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde yerimize başka kuvvetler ve komutanlar geçebilir.</p> <p>emrini vermesi onun;</p> <p>I- Cesaret II- Akılcılık III- Yenilikçilik IV- Vatanseverlik</p> <p>gibi kişisel özelliklerinden hangileri ile ilgili olabilir? (2012 SBS)</p> <p>A) I ve II C) III ve IV B) II ve III D) I ve IV</p>	<p>3. Kazanım: Atatürk'ün askerlik hayatıyla ilgili olay ve olguları kavrar.</p> <p>4. Kazanım: Örnek olaylardan yola çıkarak Atatürk'ün çeşitli cephelerdeki başarılarıyla askeri yeteneklerini ilişkilendirir.</p>

Doğduğum ve öğrenim hayatıma başladığım Selanik, Osmanlı Devleti'nin Rumeli'deki en gelişmiş şehriydi. İşlek bir limanı ve Avrupa ile demiryolu bağlantısı olan şehir, canlı bir ticaret ve sanayi kentiydi. Çeşitli din ve milliyetten oluşan nüfusuyla da renkli bir yapıya sahipti. Burada, Avrupa'da çeşitli dillerde basılan

1. Kazanım: Atatürk'ün çocukluk dönemini ve bu dönemde içinde bulunduğu toplumun sosyal ve kültürel yapısını analiz eder.

Parçaya göre, Mustafa Kemal'in çocukluğunu Selanik'te geçirmesinin ona, hangi açıdan katkı sağladığı savunulamaz? (2013 SBS)

- A) Fikir yapısının oluşması
- B) İdari tecrübeler kazanması
- C) Farklı yaşam tarzlarına bakışı
- D) Avrupa'daki gelişmeleri öğrenmesi

OSMANLI DEVLETİ HANGİ CEPHEDE?

I. Dünya Savaşının Nedenleri:

Birinci Dünya Savaşı 28 Haziran 1914'te bir Sırp Milliyetçinin Saraybosna'da Avusturya-Macaristan Velihtı ile eşini öldürmesi işe başlamıştır. Bu suikastın bir dünya savaşına yol açmasının iki temel nedeni vardır;

a)SÖMÜRGEÇİLİK YARIŞI: Sanayi İnkılabı sonrası sanayileşen Avrupa devletleri ürettikleri fazla ürünler için pazar, sanayileri için de hammadde arayışına girdiler. Bu durum Avrupa devletleri arasında sömürge rekabetini hızlandırmış çıkar çatışmalarına neden olmuştur.

b)MİLLİYETÇİLİK AKIMI: Fransız İhtilali'nin yaydığı Milliyetçilik akımı Avrupa'da siyasi ve sosyal hayatta büyük değişikliklere yol açtı. Her milletin kendi

2.ÜNİTE

MİLLİ UYANIŞ: YURDUMUZUN İŞGALİNE TEPKİLER

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI DEVLETİ

KAZANIM: I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumunu, topraklarının paylaşılması ve işgali açısından değerlendirir.

geleceğine kendisinin karar vermesi anlamına gelene Milliyetçilik akımı Osmanlı ve Avusturya Macaristan gibi çok uluslu devletlerin yıkımına neden oldu.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞININ BAŞLAMASI:

Avrupa devletleri arasındaki siyasi ve ekonomik rekabet gruplaşmalara neden oldu. İTTİFAK DEVLETLERİ VE İTİLAFA DEVLETLERİ adı verilen bu gruplara zamanla değişik ülkeler katıldı.

Avusturya Macaristan İmparatorluğu, Ferdinand'ın öldürülmesi üzerine Sırbistan'a savaş açtı. Rusya Sırbistan'ın yanında yer aldı... Fransa ve İngiltere'de Rusya'yı destekledi. Almanya ise Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun yanında yer aldı. Savaşın başlarında tarafsızlığını ilan eden İtalya bir süre Almanya'nın yanında ayrılarak İtilaf devletlerinin yanında savaşa girdi.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA TARAFLAR	
İTTİFAK DEVLETLERİ	İTİLAFA DEVLETLERİ
Almanya	İngiltere
Avusturya- Macaristan	Fransa
	İtalya
Savaşa sonradan katılanlar	
Osmanlı Devleti	İtalya
Bulgaristan	ABD
	Yunanistan
	Romanya

İTİLAFA VE İTTİFAK DEVLETLERİNİN OSMANLI ÜZERİNDEKİ PLANLARI

ÜLKE	Osmanlı Üzerindeki Planı	ÜLKE	Osmanlı Üzerindeki Planı
ABD	Bağımsızlığını yeni kazanmış olmasına rağmen, hızla gelişmiştir. Osmanlı ülkesinde hastane, okul, matbaa kurarak siyasi ve ekonomik hâkimiyetini arttırmıştır.	İNGİLTERE	Sömürgelerine giden yol Osmanlı üzerinden geçtiği için 19. yüzyıla kadar Osmanlı'nın toprak bütünlüğü korudu. Ama daha sonra Osmanlı, Almanya'ya yaklaşınca, Ortadoğu petrolünü ele geçirmek için Arapları Osmanlıya karşı kışkırtmıştır.
AVUSTURYA- MACARİSTAN İMPARATORLUĞU	Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki topraklarını alarak Ege Denizine ulaşmayı planlıyordu. Osmanlı gibi çok uluslu bir imparatorluktu. Bu durum varlığını tehdit ediyordu. Ayrıca Rusya'nın Panslavizm politikası toprak bütünlüğünü etkileyince Osmanlı ile aynı tarafta 1. Dünya Savaşına girdi.	İTALYA	Yeni gelişmekte olan bir devlet olarak Osmanlı'dan toprak koparabilmek için büyük devletlerin desteğine ihtiyaç duymuş ve onlarla hareket etmiştir.

RUSYA	İstanbul ve Çanakkale Boğazlarını ele geçirerek Sıcak denizlere inmeyi ve başkenti İstanbul olan bir Slav imparatorluğu kurmayı planlıyordu. Bunun içinde Osmanlı içersindeki Ortodoksları isyana teşvik etti.	ALMANYA	Ortadoğu'da etkin olabilmek için ekonomik yatırımlar ve askeri uzmanlar göndererek hem ekonomik hem de askeri yönden etkinliği arttırmaya çalışmıştır. Birliğini geç tamamladığı için biran önce İngiltere gibi sömürgelerini arttırmak istiyordu.
		FRANSA	Osmanlı içersindeki azınlıkları kışkırtarak toprak koparmayı planlıyordu.

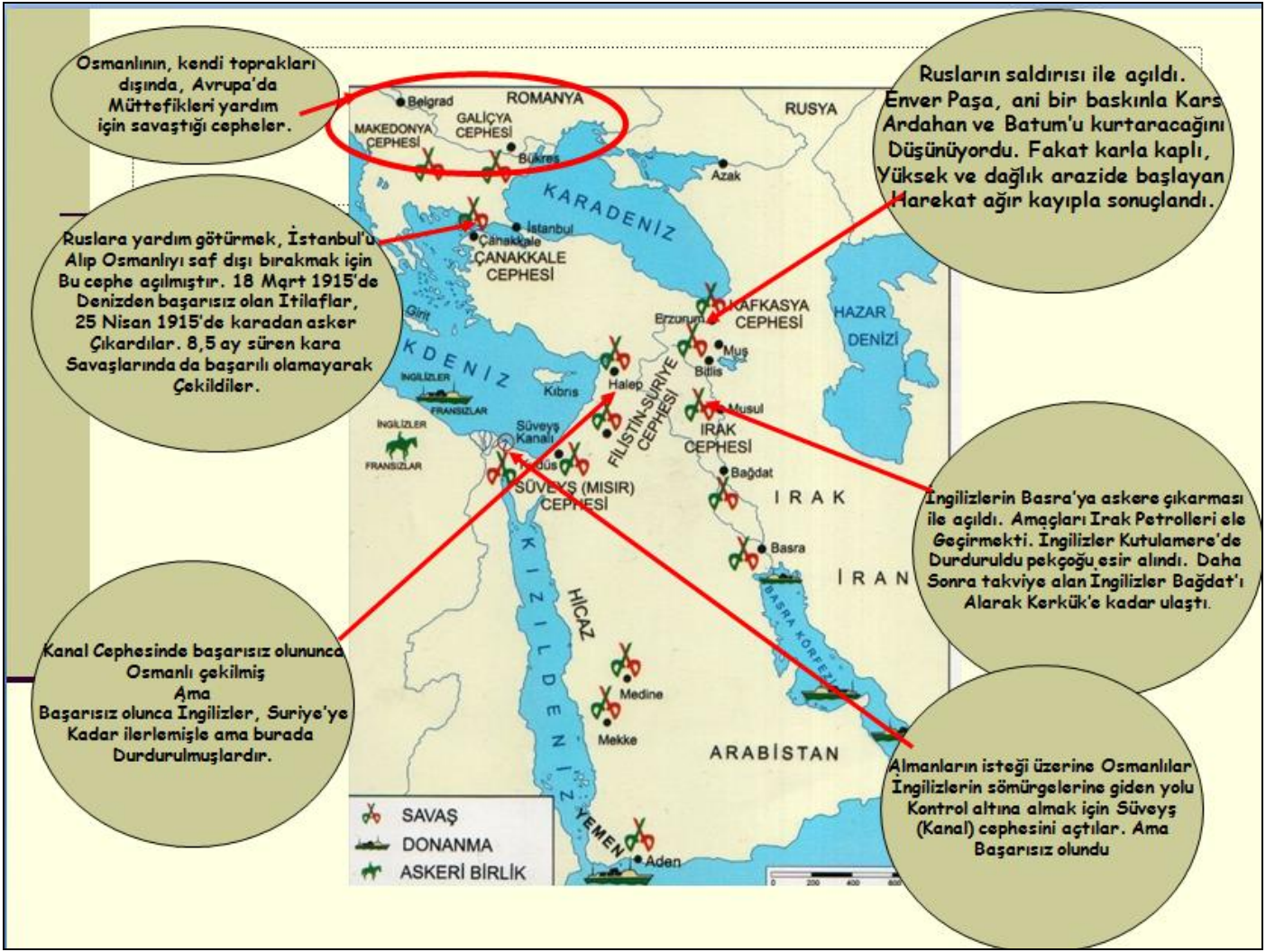
OSMANLI DEVLETİNİN BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINA GİRMESİ;

Osmanlı Devleti'nin topraklarının geniş olması, coğrafi konumunun uygun olması nedeniyle her iki taraf içinde önem kazanıyordu. Almanya yanında savaşa girerse savaştaki yükünün azalacağını, padişahın halife sıfatı sayesinde tüm Müslümanları savaşa katmayı düşünüyordu. İtilaflar ise savaşı geniş bir alana yayılmaması için

Osmanlının savaşa girmesini istemiyorlardı.

Sonuçta Osmanlı yöneticileri savaş Almanya yanında girme kararı aldılar. İngilizlerden kaçan iki Alman gemisi (GOEBEN VE BRESLAU) Osmanlıya sığınınca Osmanlı bu gemileri satın aldığını duyurdu. Gemilerin isimleri YAVUZ ve MİDİLLİ yapıldı. Bu gemiler aynı gece Karadeniz'e açılarak Rus limanlarını bombalayınca Osmanlı savaşa girmiş oldu.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA OSMANLININ SAVAŞTIĞI CEPHELER

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞININ SONA ERMESİ

Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı uzayınca asker ve malzeme yetersizliği yüzünden zor durumda kaldı. Bulgaristan'ın savaştan çekilmesiyle Osmanlı'nın Avusturya ve Almanya ile bağlantısı kesildi. Bu yüzden ateşkes istemek zorunda kaldı.

1.Mondros Ateşkes Anlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu değerlendirir.

2.Kuvâ-yı Millîye ruhunun oluşumunu, millî cemiyetleri ve millî varlığa düşman cemiyetlerin faaliyetlerini analiz eder.

GELDİKLERİ GİBİ GİDERLER:

KAZANIM:

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞININ SONA ERMESİ: Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı uzayınca asker ve malzeme yetersizliği yüzünden zor durumda kaldı. Bulgaristan'ın savaştan çekilmesiyle

Osmanlı'nın Avusturya ve Almanya ile bağlantısı kesildi. Böyle bir ortamda ülkeyi savaşa sokan İttihat ve Terakki Partisi

hükümetten çekildi. Yeni kurulan hükümet ateşkes istemek zorunda kaldı.

Mondros Ateşkes Antlaşması

Tarih: 30 Ekim 1918

Yer: Limni adası Mondros Limanı
Agememnon adlı savaş gemisi

İmzalayanlar:

Osmanlı adına: Rauf Bey (Bahriye Nazırı)

İtilaf Devletleri Adına: Amiral Calthorpe
(Akdeniz Kuvvetleri Komutanı)

**MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI
VE MADDE YORUMLARI:**

Mondros Ateşkes Antlaşması itilaf devletlerinin kendi aralarında daha önceden yaptıkları gizli antlaşmalara

dayanıyordu. Toplam 25 maddeden oluşan antlaşmanın önemli maddeleri şunlardır:

**MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI
(30 EKİM 1918)**

MADDE	YORUM
Çanakkale ve İstanbul boğazları açılacak ve bu yerdeki istihkâmlar ⁵ , İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir. (1. Madde)	<i>*İstanbul ve Anadolu arasındaki bağlantı kesilmiştir. *İstanbul'un güvenliği tehlikeye girmiştir.</i>
Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması için bırakılacak bir miktar kuvvet dışında Osmanlı ordusu derhal terhis ⁶ edilecektir. (5. Madde)	<i>*Osmanlının savunma gücü ortadan kaldırılmıştır. *İtilaf Devletleri, Anadolu'yu işgal etmelerini engelleyecek güçleri ortadan kaldırmayı amaçlamışlardır.</i>
4.İtilaf devletleri,güvenliklerini tehdit edecek bir durumda,istedikleri herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecekler. (7. madde)	<i>*Antlaşmanın en ağır maddesidir. İtilaf Devletleri Anadolu'da istedikleri yerleri işgal edebilmek için hukuki bir dayanak elde etmişlerdir. *Anadolu'nun tamamı işgal tehdidi altına girmişlerdir.</i>
İtilaf devletleri, Osmanlı demiryollarından istifade edecek ve Osmanlı ticaret gemileri İtilaf Devletlerinin hizmetinde bulundurulacaktır. (8. Madde)	<i>*İtilaf Devletleri Osmanlı Devletinin ulaşım ve ekonomik imkânlarını kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak istemişlerdir.</i>
Toros tünelleri İtilaf devletleri tarafından işgal edilecektir. (10. Madde)	<i>*İtilaf devletleri önemli geçit yerlerini kontrol ederek Osmanlı ülkesindeki ulaşımı denetim altına almak istemişlerdir.</i>
Hükümet haberleşmesi dışında telsiz, telgraf ve kabloların denetimi İtilaf Devletlerinin denetimine geçecektir. (12. Madde)	<i>*İtilaf devletleri ulaşım ve haberleşme hatlarını kontrol ederek işgallerin diğer bölgelerde duyulmasını ve Türk halkının organize olarak işgaller karşı koymasını engellemek istemişlerdir.</i>
Doğudaki Altı vilayette (Erzurum, Van, Diyarbakır, Elazığ, Sivas, Bitlis) bir karışıklık çıkması halinde, İtilaf devletleri,bu vilayetlerden herhangi bir kısmını işgal edebilecekler. (24. madde)	<i>*Bu madde ile Doğu Anadolu'da bir Ermeni Devleti kurulması amaçlanmıştır.</i>

⁵ Düşman saldırısını durdurmak, düşmana karşı savunma yapmak amacıyla düzenlenmiş yerler.

⁶ Askerleri ordudan bırakma.

UNUTMAYIN!!!

İtilaf Devletleri ateşkes hükümlerini her türlü yoruma açık şekilde hazırlamışlardı. Böylece istedikleri gibi uygulayacaklardı.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI HAKKINDA TUTUMLARI NE OLDU?

***İstanbul Hükümeti:** İşgalleri kolaylaştırmak için elinden geleni yaptı. Hatta Anadolu'ya nasihat heyetleri göndererek işgallerinin geçici olduğunu ve karşı konulmaması gerektiği konusunda halkı ikna etmeye çalıştı.

***Mustafa Kemal:** Mondros Ateşkes antlaşmasının maddelerinin açık olmadığını ve her türlü yoruma açık hazırlandığına inanıyordu. Mustafa Kemal 5 Kasım 1918'de Sadrazam İzzet Paşa'ya çektiği telgrafta antlaşma şartlarının yanlış uygulanabileceğine bu yüzden ordunun terhis edilmemesi gerektiğini söyledi. Ardından emrindeki 7. orduyu dağıttı ve Genelkurmay'ın emrine girdi. Bu telgrafta Modros Ateşkes Antlaşması ile ilgili görüşlerini şöyle belirtmişti;

"... Suriye sınırını, Suriye vilayetimizin kuzey sınırı saymakla beraber bu konuda başkaca bir görüş ve karar var ise bildirilmesi gerekir. Suriye'de bıraktığımız ve bizimle bağlantısı olan hiçbir askerî birlik yoktur. Hicaz'da bir hareketli birliğimiz vardır. Onunla da telsizle bile bağlantımız yoktur. "Kilikya" dolaylarının "Adana" ilinin önemli bir bölümünü kapsadığı biliniyor ise de sınırı bilinmemektedir. Bunun açıklanması gerekir."
(Atatürk'ün Tamim, Telgraf ve Beyannameleri, s. 19.)

K. Atatürk

Ayrıca Mustafa Kemal Ateşkes antlaşması hakkında şöyle düşünüyordu;

"Mondros Ateşkesi, Osmanlı Devleti'nin müttefikleriyle beraber sürüklendiği acı mağlubiyetin yüz kızartacak bir sonucudur. Bu ateşkes maddeleri, Türk topraklarını, yabancıların işgaline sunmuştur."
(Nutuk, s. 791.)

K. Atatürk

MONDROS'UN ÖNEMİ:

Osmanlı Devletinin başkenti İstanbul, 13 Kasım 1918'de İtilaf Devletleri savaş gemilerinden oluşan bir filo ile fiilen işgal edildi.

Türk tarihinde imzalanmış en ağır şartlara sahip antlaşma Mondros'tur.

Bu antlaşma ile Osmanlı devleti fiilen tarihe karışmıştır.

En ağır maddeleri şunlardı:

7. MADDE: İtilaf devletleri, güvenliklerini tehdit edecek bir durumda, istedikleri herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecekler. (7. madde)

GİZLİ AMAÇ: Anadolu'nun diğer yerlerini de işgal edebilmek için uygun koşulları oluşturmak ve dayanak sağlamak.

24. MADDE: Altı vilayette (Erzurum, Van, Diyarbakır, Elazığ, Sivas, Bitlis) bir karışıklık çıkması halinde, itilaf devletleri, bu vilayetlerden herhangi bir kısmını işgal edebilecekler. (24. madde)

GİZLİ AMAÇ: Doğu Anadolu’da bir Ermeni Devleti kurmak.

İŞGALLER: Ateşkes Antlaşması savaşı bitiren geçici bir antlaşmadır. Asıl durum barış antlaşması imzalandıktan sonra ve hükümetler tarafından onaylanmasına rağmen itilaf devletleri barış antlaşmasını beklemeden Osmanlı topraklarını işgal etmeye başladılar. Mondros’tan sona işgal edilen yerler şöyledir:

İNGİLİZLER	Musul, Antep, Urfa, Maraş (Dana sonra bu üç şehri yaptıkları bir antlaşma ile Fransızlara bıraktılar) Ayrıca Afyon, Eskişehir, İzmit, Samsun, Merzifon ve Batum’a asker çıkardılar. MONDROSTAN SONRA İLK İŞGAL EDİLEN YER: MUSUL/ 3 KASIM 1918
FRANSIZLAR	Adana ve çevresini
İTALYANLAR	Antalya ve Konya
YUNANLILAR	İzmir ve çevresini
ERMENİLER	Kars ve Sarıkamış çevresini
GÜRCÜLER	Batum ve çevresini

Wilson Prensipleri (İlkeleri)

ABD Başkanı Wilson Birinci Dünya Savaşından sonra 8 Ocak 1918’de bazı ilkeler yayımladı. 14 maddeden oluşan bu ilkelerde; **gizli antlaşmalar yapılmamasını, antlaşmaların açık ve şeffaf olmasını, yenen devletlerin yenilen devletlerden toprak almamasını, milletlerin çoğunluk olduğu yerlerde kendilerine bağımsızlık tanınmasını, Türklerin çoğunlukta olduğu yerlerden hâkimiyetin onlara ait olmasını ve Boğazların tüm milletlere açık olmasını istedi. Wilson İlkelerinde yer alan “Yenen devletler yenilen devletlerden toprak almayacaktır” maddesi savaşın bitişini hızlandırmıştır.**

PARİS BARIŞ KONFERANSI (18 OCAK 1919)

Toplanma Amacı: Birinci Dünya Savaşı sonunda yenen devletlerle yenilen devletler arasında yapılacak barış antlaşmalarının şartlarını belirlemek.

Konferansın İki Önemli Gündem Maddesi:

- 1- Savaş sonrası Avrupa haritasını yeniden çizmek.
- 2- Osmanlı topraklarının paylaşım planını yeniden yapmak. [İtilaf Devletleri Birinci Dünya Savaşı öncesinde zaten Osmanlıyı gizli anlaşmalarla paylaşmışlardı. Ama kendisine Boğazlar ve İstanbul verilen Rusya’nın 1917’de Bolşevik ihtilali sonrasında savaştan çekilmesi İtilaf Devletlerinin yeni

bir paylaşım planı yapmasını gerektirdi.]

Katılan Ülkesi sayısı: 32

Başkanlık Eden Ülkeler: ABD, Fransa ve İngiltere

İtilaf devletleri, Paris Barış Konferansında, ABD Başkanı Wilson tarafından belirlenen ilkelere ters düşmemek ve sömürge düzenini devam ettirmek üzere MANDA VE HİMAYECİLİK adı verilen yeni bir sistem ortaya koydular.

MANDA VE HİMAYECİLİK:
Kendisini idare edemeyecek kadar zayıf ve güçsüz ülkelerin güçlü devletler tarafından yönetilmesi sistemi.

İZMİR'İN İŞGALİ (15 Mayıs 1919)

Birinci Dünya Savaşından önce Batı Anadolu bölgesi İtalya'ya vaat edilmişti. Ama İngiltere burada güçlü İtalya yerine kolaylıkla yönlendirebileceği bir Yunanistan'ın olmasını çıkarlarına uygun buldu. Paris Barış Konferansında bu yüzden İzmir'i Yunanlıların işgal edilmesine karar verildi. **Bu durum İtilaf devletleri arasında görüş ayrılığı bulunduğunu göstermektedir.**

Yunanlılar İtilaf Devletlerinin donanmasının da desteği ile 15 Mayıs 1919'da İzmir'i işgal ettiler. İşgal ettikleri yerlerde katliama giriştiler. İzmir'in işgali Anadolu'da geniş yankı buldu.

CEMİYETLER⁷

Osmanlı devletinin Mondros'tan sona başlayan işgallere sessiz kalması üzerine Türk halkı işgallere karşı sessiz kalmayacağını gösterdi. Bu amaçla **Anadolu'nun pek çok yerinde cemiyetler kuruldu.** Bu cemiyetler, halkın direnişe karşı önce protesto mitingleri düzenlediler, protesto telgrafları çektiler. Silahlı direniş için hazırlık yaptılar. Basın yoluyla işgallerin haksızlığını dünyaya duyurmayı amaçladılar.

Bununla birlikte azınlıklar ve bazı Osmanlı vatandaşları da işgallerin kolaylaştırmasını sağlamak, devlet kurmak, değişik çıkarlar elde etmek için cemiyetlerde kurdular.

■ **BU YÜZDEN CEMİYETLERİ KENDİ ARASINDA MİLLİ VARLIĞA YARARLI CEMİYETLER VE MİLLİ VARLIĞA ZARARLI CEMİYETLER olarak ikiye ayırıyoruz.**

MİLLİ VARLIĞA YARARLI CEMİYETLER:

A) Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti: 1919'da Sivas'ta kuruldu. Ülkenin birliği ve bağımsızlığı için İtilaf devletlerine karşı protesto mitingleri düzenledi, telgrafları çekti.

B) Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti: 1918'de Edirne'de kuruldu. Bölgedeki Yunan işgaline direnmek ve iddialarına cevap vermek amacındaydı.

C) İzmir Müdafaa-i Hukuk-i Osmaniye Cemiyeti: İzmir'de çoğunluğun Türklere ait olduğunu tüm

⁷ Cemiyet: Herhangi bir konuda faaliyet göstermek için bir araya gelmiş topluluk.

dünyaya duyurmak ve ispat etmek amacıyla kuruldu. Direniş hareketlerine silah ce cephane sağladı.

D) Vilayat-i Şarkiye Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti: Doğu illerimizde kurulacak Ermeni devletine karşı kuruldu. Gazete çıkararak (Vatan/Fransızca; Hadisat/ Türkçe) propaganda yaptı.

E) Trabzon Muhafazai- Hukuk-ı Milliye Cemiyeti: Doğu Karadeniz’de hak iddia eden Rum ve Ermenilerle mücadele etmek için 1918’de kuruldu.

F) Kilikyalılar Cemiyeti: Adanalılar, Tarsuslular, Maraşlılar ve Antepliler tarafından 1918’de kuruldu. Bölgedeki işgallere karşı direnişi örgütlemek amacındaydı.

G) Milli Kongre Cemiyeti: 70 kadar cemiyetin ikişer temsilcisinin katılımı ile 1918’de İstanbul’da kuruldu. Amacı dünyada Türkler aleyhinde yapılan olumsuz propagandalara yayın yoluyla cevap vermektir. Diğer cemiyetlerin aksine amacı bölgesel değil ulusal olan bir cemiyettir.

YARARLI CEMİYETLERİN ORTAK ÖZELLİKLERİ:

1. Mondros Ateşkes Antlaşmasından sonra (İzmir’in işgal edilmesiyle) kuruldular.
2. Düşman işgalini önlemek ve Türk milletinin bağımsız yaşamasını sağlamayı amaç edinmişlerdir.
3. Önceleri yayın yoluyla mücadeleyi, sonraları silahlı mücadeleyi benimsemişlerdir.
4. Türk halkını teşkilatlandırmak için bölgelerinde kongreler toplamışlardır.
5. Ortaya çıkmalarında Türk milliyetçiliği vardır; milli mücadelenin temelini atmışlardır.

MİLLİ VARLIĞA ZARARLI CEMİYETLER:

1-AZINLIKLAR TARAFINDAN KURULANLAR:

A) Mavri Mira Cemiyeti: Amacı Bizans devletini yeniden diriltmek,Ege Bölgesinde çeteler kurarak Yunan işgalini kolaylaştırmaktı.

B) Pontus Rum Cemiyeti: Amacı Samsun merkez olmak üzere Doğu Karadeniz’de bir Rum devleti kurmaktır.

Yararlı Cemiyetlerin adlarında neden hep “Müdafaa-i Hukuk”, “Muhafaza-i Hukuk” kelimeleri geçiyor?

Cevap: Türk halkının işgaller karşısında yaptığı meşru müdafaa hakkını koruma, işgallere karşı çıkmaydı ve bu yasal hakkıydı.

AZINLIKLAR TARAFINDAN KURULAN ZARARLI CEMİYETLERİN ORTAK ÖZELLİKLERİ:

1. İtilaf devletlerini destekleyerek işgallerin genişlemesine neden olmuşlardır.
2. Milli Mücadele sırasında Türk halkının işgallere karşı örgütlenmesine engellemeye çalışmışlardır. (Örneğin *Trabzon'daki bir Rum matbaası, Trabzonlu Rumlara karşı haklı uyanık olmaya çağıran İstiklal Gazetesini basmamıştır.*)
3. Milli Mücadele döneminde ayaklanmalar çıkararak işgallere karşı etkili bir silahlı mücadele yapılmasını engellemişlerdir.

2-TÜRKLER TARAFINDAN KURULANLAR:

- A) **Kürt Teali Cemiyeti:** Amacı Doğu illerimizi kapsayacak ayrı bir devlet kurmaktır.
- B) **Hürriyet ve İtilaf Fırkası:** 1911'de İttihat ve Terakki Cemiyetine karşı kuruldu. Mondros'tan sonra Milli Mücadele muhalefet etti.
- C) **İngiliz Muhipleri Cemiyeti:** Amacı İngiliz mandasını sağlamaktır.
- D) **İslam Teali Cemiyeti:** Amacı İngilizlerin desteğini sağlayarak saltanat ve hilafetin devamını sağlamaktır.

TÜRKLER TARAFINDAN KURULAN ZARARLI CEMİYETLERİN ORTAK ÖZELLİKLERİ:

1. İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri tarafından desteklenmişlerdir.
2. Manda ve Himaye fikrini savunarak işgallere karşı milli birlik ve beraberliğin sağlanmasını engellemişlerdir.
3. Anadolu'da TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaları desteklemişlerdir.

Hemen hemen her zararlı cemiyetin faaliyetlerine karşı o bölgede yararlı cemiyetler kurulmuştur. Örneğin,

Mavri Mira Cemiyeti → **İzmir Müdaafa-i Hukuk Cemiyeti**

Pontum Rum Cemiyeti → **Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti**

Hınçak ve Taşnak → Cemiyetleri **Vilayet-i Şarkie Müdafa-i Hukuk Cemiyeti**

■ **ÇOK ÖNEMLİ:** Milli Varlığa yararlı cemiyetler bölgesel olarak kurulmuştu. Yani her cemiyet kendi bölgesinin işgalden kurtarılmasına önem veriyordu. Yurdun tamamını kurtarmak amacını güden cemiyet yoktu. Bunun farkında olan Mustafa kemal, **birleştirici ve bütүнleştirici gücünü kullanarak** tüm yararlı cemiyetleri Sivas Kongresinde **ANADOLU VE RUMELİ MÜDAFAA-İ HUKUK CEMİYETİ** adı altında birleştirmiştir.

KUVAY-I MİLLİYE: İşgallerin ardından işgale uğrayan bölgelerde halk tarafından oluşturulan silahlı birliklere **Kuvay-ı Milliye (Milli Kuvvetler)** adı verilir. Düzensiz, disiplinsiz, ihtiyaçlarını halktan karşılayan ve kendi bölgesini kurtarmayı düşünen gruplardır. Kuvay-ı Milliye'nin en önemli yararı işgalleri ve düşmanın ilerleyişini yavaşlatmalarıdır. Kuvay-ı Milliye aynı zamanda milleti kurtuluşa götüren ruhu temsil eder. Mustafa Kema, Kuvay-ı Milliye'yi şöyle tanımlamıştır: *“Kuvayımilliye, milletin ruhundan ve sonsuza kadar yaşama eve bağımsızlık istediğinde doğmuş bir birliktir ki, o hiçbirşey yok edemeyecektir.”*

*Yararlı Cemiyetlerin öncülüğünde çekilen protesto telgrafları ve yurdun her tarafında yapılan mitingler işgallere karşı ilk tepkilerdi. Özellikle İstanbul'da İzmir'in İşgalini protesto etmek için Halide Edip Adıvar'ın da konuşma yaptığı büyük mitingler düzenlendi.

Halide Edip, Sultanahmet'te Konuşma Yaparken

VE MİLLİ MÜCADELE BAŞLIYOR...

KAZANIM: Mustafa Kemal'in Millî Mücadelenin hazırlık döneminde yaptığı çalışmaları millî bilincin uyandırılması, millî birlik ve beraberliğin sağlanması açısından değerlendirir.

- Mondros'tan sona askeri görevi sona eren Mustafa Kemal 13 Kasım 1918'de İstanbul'a geldi. İtilaf devletlerinin donanmasını görünce yaverine dönerek **“Geldikleri Gibi Giderler”** dedi. [Bu cümle Mustafa Kemal'in kişilk özelliklerinden ile görüşlülüğünü göstermektedir.]
- Samsun'a çıkana kadar 6 ay kaldığı İstanbul'da padişahla ve devlet adamları ile görüştü ama bir sonuç alamadı. Böylece kurtuluşu İstanbul'dan olamayacağına karar verdi. Çünkü İstanbul işgal altındaydı.
- Her zaman planlı ve programlı hareket eden Mustafa Kemal İstanbul'da da bunu yapmış ve Kurtuluş çarelerini aramıştır. Şişli'de bir ev tutan Mustafa Kemal, arkadaşları ile sabahlara kadar süren tartışmalara yaparak ülkenin durumuna çare aramaya başladılar. Mustafa Kemal, İstanbul'un işgal altında olduğu için Kurtuluş'un ancak Anadolu'dan olabileceğini düşünüyordu. Bu yüzden Anadolu'ya geçmek ve Milli Mücadeleyi başlatmak için fırsat aramaya başladı.

9. ORDU MÜFETTİŞİ:

Mustafa Kemal'in beklediği fırsat çok geçmeden ortaya çıktı. Doğu Karadeniz'deki Rum çetelerine karşı Türklerin harekete geçmesi İtilaf Devletlerini rahatsız etti. Eğer bölgede olaylara engellenmezse Mondros'un 7. maddesine dayanarak burayı işgal edeceklerini bildirdiler. İstanbul hükümeti 9. ordu müfettişi olarak Mustafa Kemal'i olağanüstü yetkilerle bölgeye gönderdi. Mustafa Kemal'den beklenen bölgedeki durumu incelemesi ve gerekli tedbirleri almasıydı. **Mustafa Kemal'in amacı ise Anadolu'ya geçerek Milli Mücadeleyi başlatmaktır.**

19 Mayıs 1919

Mustafa Kemal, 9. ordu müfettişi olarak 16 Mayıs 1919'da İstanbul'dan Bandırma Vapuru ile ayrıldı. Bandırma Vapurunda Mustafa Kemal Paşa'dan başka 22 kurmay, 25 er ve erbaş, 8 katip ve müşavir, 21 gemi personeli olmak üzere toplam 76 kişi bulunuyordu. 19 Mayıs 1919'sa Samsun'a ayak bastılar. Samsun'da güvenliği sağlayan, hazırladığı bir raporu İstanbul'a gönderen Mustafa Kemal hemen arkasından ordu ile temas kurdu. Özellikle askerlerini dağıtmayan iki komutan olan Erzurum'daki Kazım Karabekir ve Ankara'daki Ali Fuat Paşa'ya telgraf çekerek kendisi ile iletişime geçmelerini istedi. Böylece düzenli askeri birlikleri mücadele için kullanmak için ön hazırlık yapıyordu. Samsun, İngiliz işgali altında olduğu için burada milli mücadele için rahat çalışmayacağını düşünen Mustafa Kemal, Samsun'un ilçesi HAVZA'ya geçti.

HAVZA GENELGESİ (28 Mayıs 1919)

Mustafa Kemal Havza'da hazırladığı bir genelgeyi valiliklere, komutanlara ve Anadolu'daki milli kuruluşlara gönderdi.

HAVZA GENELGESİ İLE MUSTAFA KEMAL MİLLİ BİLİNCİ UYANDIRMAK VE HALKI HAREKETE GEÇİRMEK İÇİN ;

1-Yurdun her tarafından protesto mitingleri düzenlenmesini istemiştir.(Bu amaçla ilk miting Havza'da yapılmıştır)

2-İtilaf devletlerine protesto telgrafları çekilmesini istemiştir.

3-Gerekirse silahlı mücadele için çetelerden yararlanılmasını istemiştir.

4-Düzenli ordunun dağıtılmaması gerektiğini ifade etmiştir.(KAZIM KARABEKİR'E ÇEKTİĞİ TELGRAFTAN MUSTAFA KEMAL'İN SİLAHLI MÜCADELE İÇİN PLANLAMA YAPTIĞINI RAHATLIKLA ANLAYABİLİRİZ.)

ÖNEMİ VE SONUÇLARI: Havza Genelgesinin arkasından Mustafa Kemal 8 Haziran 1919'da İstanbul'a çağrıldı. Bu çağrıya net cevap vermedi. Ama zamanının azaldığını anladı. Havza'da da güvende olmadığını hissedince Amasya'ya geçmeye karar verdi.

AMASYA GENELGESİ

12 Haziran 1919'da Amasya'ya gelen Mustafa Kemal burada halk tarafından büyük coşkuyla karşılandı. Buraya arkadaşları Rauf Bey, Refet Bey, Ali Fuat Paşa'yı da davet eden Mustafa Kemal onlarla **Milli Mücadele'nin planlamasını** yaptı. Mustafa Kemal'in hazırladığı metin Rauf Bey, Refet Bey, Ali Fuat Paşa ve Kazım Karabekir'in de telgrafla onayı alındıktan sonra genelge olarak telgraf yoluyla tüm yurda duyuruldu. **Genelgenin maddeleri şöyledir:**

- Vatanın bütünlüğü milletin bağımsızlığı tehlikededir. **(Kurtuluş Savaşının Gerekçesi)**
- İstanbul hükümeti aldığı sorumluluğun gereğini yerine getirememektedir. Bu durum milletimizi yok olmuş gösteriyor. **(Kurtuluş Savaşının gerekçelerinden birinin de İstanbul Hükümetinin millete karşı görevini yerine getirememesi)**
- Milletin bağımsızlığını, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır. **(Kurtuluş Savaşının Yöntemi ve amacı)**
- Milletin içinde bulunduğu durum ve şartların gereğini yerine getirmek ve haklarını gür sesle cihana duyurmak için, her türlü baskı ve kontrolden uzak milli bir heyetin varlığı zaruridir. **(Kurtuluş Savaşı kişisellikten çıkartılarak kurumsallaştırılmıştır. İlk defa milli bir kurulun varlığından bahsedilmiştir.)**
- Anadolu'nun her bakımından en güvenilir yeri olan Sivas'ta hemen milli bir kongre toplanması kararlaştırılmıştır.

- Bunun için bütün illerin her sancağından milletin güvenini kazanmış üç temsilcinin mümkün olan en kısa zamanda yetişmek üzere yola çıkılması gerekmektedir. **(Milletin güvenini kazanmış, Milli Mücadele taraftarı kişilerin seçilmesine çalışılmıştır)**
- Her ihtimale karşı bu mesele milli bir sır olarak tutulmalı ve temsilciler gereğinde yolculuklarını kendilerini tanıtmadan yapmalıdırlar. **(İstanbul hükümetinin ve İtilaf devletlerinin Sivas Kongresini engellemeye yönelik faaliyetlerine karşı önlem alınmıştır)**

GENELGENİN ÖNEMİ:

- Kurtuluş Savaşının AMACI, GEREKÇESİ ve YÖNTEMİ Amasya Genelgesinde belirtilmiştir.
- Bu genelge Kurtuluş Savaşı için atılmış ilk önemli adımdır.
- Milli Mücadelenin topyekun bir mücadele olduğu konusuna vurgu yapılmıştır. Türk milletinin milli egemenliği ancak kendi gücü ve çabasıyla kazanabileceğine dair bir çağrı niteliğindedir.

UNUTMAYIN!!!

Amasya Genelgesi Milli Mücadele düşüncesinin eyleme geçişidir.

ASKERLİKTEN İSTİFA:

Amasya Genelgesi'nin yayınlanması üzerine İtilaf Devletlerinin tepkileri iyice arttı. Mustafa Kemal'in derhal çağrılması için İstanbul Hükümetine baskı yaptılar. 7-8 Temmuz 1919 gecesi saray tarafından kendisine bir telgraf çekilen Mustafa Kemal'den İstanbul'a dönmesi istendi. Mustafa Kemal reddetti. Bunun üzerine "O

halde resmi göreviniz sona ermiştir.” denildi. Mustafa Kemal’de 8 Temmuz 1919 gecesi askeri ve resmi görevinden istifa ettiğini bildirdi. Artık sivil biriydi. **Gücünü millettten alacaktı. İstifa ederek milletin menfaatini herşeyin üstünde tuttuğunu göstermiş oldu.**

ERZURUM KONGRESİ (23 Temmuz-7 Ağustos 1919)

Mustafa Kemal, Amasya Genelgesinin arkasından Kazım Karabekir ile buluşmak üzere Erzurum’a geldi. Askerlikten istifası da bu şehirdeyken oldu. Sivil olmasına ve hiçbir yetkisi olmamasına rağmen Kazım Karabekir’im “Emrinizdeyim Komutanım!” sözü Milli Mücadelenin tartışılmaz lideri olduğunu gösterdi. Bu söz Milli Mücadelenin kaderini etkiledi. Mondros’un 24. maddesi gereğince Doğu Anadolu’da kurulması düşünülen bir Ermeni Devletine karşı alınacak önlemleri tartışmak üzere **Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti** tarafından Erzurum’da bir kongre düzenlendi. Bu kongreye Mustafa Kemal de davet edildi. Kongreye daha çok doğu illerinden (Erzurum, Trabzon, Sivas, Van ve Bitlis) gelen 57 delege katıldı. Mustafa Kemal de Erzurum Delegatesi ile katıldı ve kongrenin açıldığı gün Mustafa Kemal oyçokluğu ile kongre başkanlığına seçildi.

ERZURUM KONGRESİNDE ŞU KARARLAR ALINDI...

- 1-Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz. (*Milli sınırlar kavramıyla Türklerin çoğunlukta olduğu yerler ifade edilerek Türk vatanının bölünmez bir bütün olduğu vurgulanmıştır.*)
- 2- Her türlü yabancı işgal ve müdahalesine karşı ve İstanbul Hükümeti'nin dağılması hâlinde, millet topyekün kendisini savunacak ve direnecektir. (*İşgallere karşı direniş hareketlerinin birleştirilmesi amaçlanmıştır.*)
- 3- Vatanı korumaya ve istiklâli elde etmeye İstanbul Hükümeti muktedir olamadığı takdirde bu amaca ulaşmak için geçici bir Hükümet kurulacaktır. Bu hükümet üyeleri millî kongrece seçilecektir. Kongre toplanamazsa, bu seçimi **Heyet-i Temsiliye (Temsilciler Kurulu)** yapacaktır. (*İstanbul Hükümetinin teslimiyetçi politikası*

nedeniyle böyle bir karar alınmıştır.)

4- Kuvâ-yı Milliye'yi tek kuvvet tanımak ve millî İradeyi hâkim kılmak temel ilkedir. *(Millî bağımsızlık ve millet egemenliği temel amaç olarak belirlenmiştir.)*

5- Hristiyan azınlıklara siyasî hâkimiyet ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez. *(Azınlıkların bağımsız devlet kurmak istemelerine karşı çıkılmıştır.)*

6- Manda ve himaye kabul olunamaz. *(Tek koşul tam bağımsızlıktır.)*

7- Millî Meclisin derhal toplanmasını ve hükümet işlerinin Meclis denetiminde yürütülmesini sağlamak için çalışılacaktır. *(Halkın yönetim üzerindeki etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır.)*

ÖNEMİ:

1-Toplanış açısından bölgesel aldığı kararlar bakımından ulusal bir kongredir.

2-Kongrede alınan kararları uygulamak amacıyla 9 kişiden oluşan Temsil Heyeti burada oluşturuldu ve başkanlığına Mustafa Kemal seçildi. Bu heyet milleti temsil edecek ve hükümet gibi çalışacaktı.

3-Manda ve himaye ilk kez Erzurum Kongresinde reddedildi.

4-*İlk kez millî sınırlardan bahsedilmiştir.*

5-Azınlıklara yeni haklar verilemeyeceği belirtildi.

SİVAS KONGRESİ (4-11 EYLÜL 1919)

- Erzurum'da çalışmalarını tamamlayan Mustafa Kemal ve arkadaşları Sivas'a doğru yola çıktı.
- Sivas'ta bir kongre toplanacağı kararı daha önce Amasya

Genelgesinde alınmıştı. Çünkü güvenli bir yerdeydi, işgal altında değildi.

- İtilaf Devletleri ve İstanbul hükümeti kongrenin toplanması için çeşitli girişimlerde bulundular. Mustafa Kemal'in "İttihatçı" olduğu yalanını uydurdular. Elazığ Valisi Ali Galip'e Mustafa Kemal'i tutuklaması için emir verdiler. İtilaf devletleri Sivas'ı işgal edeceklerini söylediler. Tüm bu önlemlere rağmen kongre 4 Eylül'de Sivas'ta toplandı. Kongre başkanlığına Mustafa Kemal seçildi.

KARARLARI:

- Sivas Kongresinin iki temel gündemi vardı. Birincisi Erzurum Kongresi kararlarını yeni şartlara uyarlayarak aynen kabul etmek. İkincisi 25 delegenin imzalayarak sundukları manda ve himayenin kabul edilmesi durumunu görüşmekti. **Yapılan uzun tartışmalardan sonra manda ve himaye kesin olarak reddedildi.**
- **Milli cemiyetlerin "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" adı altında birleştirildi.**
- Erzurum Kongresi kararları küçük değişikliklerle aynen kabul edildi.
- Temsil Heyeti üyesi sayısı 9'dan 15'e çıkarıldı.

ÖNEMİ:

- Toplanış ve aldığı kararla bakımından ULUSAL bir kongredir.
- Manda ve himaye kesin olarak reddedilmiştir. Tek koşul TAM BAĞIMSIZLIK' TIR.
- **Milli cemiyetler "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" adı altında birleştirildi.** Böylece Milli Mücadelenin tek

merkezden yönetilmesi ve ülke bütünlüğünü koruma çabaları Mustafa Kemal'in iyi bir yönetici ve devlet adamı olduğunu gösterir.

- **İrade-i Milliye adı altında bir gazete çıkarılmasına karar verildi.** Bu gazete, Sivas Kongresi kararlarını duyurmak amacıyla, bu kongre sırasında, 14 Eylül 1919'da Sivas'ta çıkmaya başlamıştır. İki hafta bir yayınlanıyordu. Atatürk'ün de başyazılarının yer aldığı gazete 254 sayı yayınlanmıştır. Amacı milli mücadelenin halka ve tüm dünyaya duyurulması sağlamaktı. 1922 yılı Mart ayında kapanmıştır.
- Ali Fuat Paşa Batı Cephesi komutanlığına atandı. **Bu da Temsil Heyetinin hükümet gibi hareket ettiğini yürütme yetkisini kullandığını gösterir.**

AMASYA GÖRÜŞMELERİ

(20-22 EKİM 1919)

Damat Ferit Paşa'nın istifası

- Sadrazam Damat Ferit Paşa, Milli Mücadeleyi engellemek için elinden geleni yapıyordu. Düşman işgalini kayıtsız şartsız kabul etmişti. Bırakın karşı koymayı işgale karşı koyulmaması için önlem almıştı. İstanbul'daki vatansever komutanların, yazarların, şairlerin tutuklanmasını sağlamıştı. İngilizlerin sözünden çıkmıyordu. Mustafa Kemal'in tutuklanması için çaba gösteriyordu.

Damat Ferit Paşa

- Mustafa Kemal, Damat Ferit Paşa'nın tutumunu ve yapmak istediklerini bir telgrafla padişaha bildirmek istedi. Bu girişim Damat Ferit Paşa tarafından engellendi. Padişaha iletmek istediği telgrafın engellenmesi üzerine Mustafa Kemal, İstanbul Hükümeti ile tüm iletişimin kesilmesini istedi. Böylece, bundan sonraki tüm resmi belgelerin Sivas'taki Temsil Heyetine gönderilmesini istedi. Yazışmalar da aynı heyet ile yapılacaktı.

- Ankara-İstanbul arasındaki iletişim kesilmişti. Bu durumdan etkilen Damat Ferit Paşa, Sadrazamlık görevinden istifa etmek zorunda kaldı. (30 Eylül 1919) Damat Ferit Paşa istifa edince yerine Ali Rıza Paşa sadrazam oldu. Kendisi Milli Mücadeleye daha ılımlı bakan biriydi. Ali Rıza Paşa yeni hükümeti kurmuştu. Yeni hükümetteki çoğu üye aslında Milli Mücadele'yi destekliyordu. Mustafa Kemal yeni hükümeti kuran Ali Rıza Paşa'ya bir telgraf çekerek Erzurum ve Sivas Kongresinde alınan kararlara uyarsa Kuvay-ı Milliye'den yardım göreceğini bildirdi. Temsil Heyeti ile Ali Rıza Paşa arasında görüşmeler başlamıştı. Her iki taraf telgrafla isteklerini birbirine bildiriyordu. Bu uzun telgraflaşmaların sonucu her iki taraf arasında görüşme yapılmasına karar verildi.

- Ali Rıza Paşa'nın amacı Mustafa Kemal ile uzlaşmaktı. Mustafa Kemal'in amacı ise Milli Mücadele'yi, vatanın içinde

ÖĞRENCİ NOTLARI:

Ali Rıza Paşa

Amasya Görüşmesi Sırasında

ANKARA YOLUNDA

Mustafa Kemal ve diğer Temsil Heyeti üyeleri Sivas'ta işlerini tamamladıktan sonra Ankara'ya geçmeye karar verdiler. Ama bir sorun vardı. Kullandıkları beyaz otomobilin benzini yoktu. Ayrıca tekerleklerinde de sorun vardı. Soruna hemen çözüm bulundu. Bankadan 100 lira borç alındı, ayrıca 6 teneke de ödünç benzin bulundu. Üstü açık beyaz otomobilin tekerlekleri içlerine doldurulan bez parçaları ile şişirildi ve yola çıkıldı.

Amasya Görüşmeleri (20-22 Ekim 1919)

Erzurum ve Sivas Kongresinde alınan kararlar kabul edin. Kapitülasyonlara karşıyız. Son Osmanlı Mebusan Meclisinin açılmasını istiyoruz. Bunun için ülke genelinde yeni seçimler yapılmalıdır ve bu seçimlere Temsil Heyeti de katılmalıdır. Ama Mebusan Meclisi'nin İstanbul'da açılması uygun değildir.

İsteklerinizi kabul ediyorum. Yalnız benim de sizden isteklerim var. Ordu siyasetle uğraşmasın. Hükümetimizi küçük düşürmeyin. Hakkımızda yazı yazmayın. Merak etmeyiniz. Burada aldığımız kararları uygulatacağım uygulatamazsam istifa ederim.

Temsil Heyeti adına
Mustafa Kemal
(Temsil Heyeti Başkanı)

ÖNEMİ:
İstanbul Hükümeti temsilcisinin Amasya'ya giderek Mustafa Kemal ile görüşmesi ve protokol imzalaması İstanbul Hükümeti'nin Temsil Heyetini ve Milli Mücadele hareketini hukuken tanıdığını gösterir.

İstanbul Hükümeti adına
Salih Paşa
(Bahriye Nazırı)

TEMSİL HEYETİ ANKARA'DA...

(27 ARALIK 1919)

Mustafa Kemal, kısa sürede ulusal bilincin oluşmasını sağlamıştı. Milli birlik ve bütünlüğün önemli olduğunu yaptığı çalışmalarla göstermişti. Temsil Heyeti üyeleri Sivas'ta bir süre kaldıktan sonra Ankara'ya gitmeye karar verdiler. 27 Aralık 1919'da Temsil Heyeti üyeleri Ankara'ya geldi. Halk onları coşkuyla karşıladı. Temsil Heyeti bundan sonraki çalışmalarını Ankara'dan yürütecekti.

Temsil Heyeti Neden Ankara'yı seçti?

Temsil Heyeti'nin Ankara'yı seçmesinin nedenleri şunlardı.

**Batı Cephesine yakın olduğu için gelişmeleri yakından izlemek.*

**İstanbul'a yakın olduğunu için buradaki gelişmelerden haberdar olmak.*

**Mondros Ateşkes Antlaşmasından sonra şehrin işgal edilmemiş olması.*

**Şehrin demiryolu ve karayolunun kesişme noktasında olması.*

**Şehrin güvenli bir konumda bulunması.*

**Ankaralıların Milli Mücadeleyle büyük destek vermesi.*

SON OSMANLI MEBUSAN MECLİSİNİN AÇILMASI VE MİSAK- I MİLLİ

İstanbul hükümeti Amasya Görüşmelerinde alınan kararlardan sadece bir tanesini kabul etti. Mebusan Meclisinin açılması için yurt genelinde seçimler yapıldı. Seçimi çoğunlukla Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin üyeleri kazandı. Mustafa Kemal de Erzurum'dan milletvekili seçildi. Fakat Mustafa Kemal meclisin İstanbul'da açılmasına karşı çıkıyordu. Çünkü İstanbul işgal altındaydı. Burada açılacak mecliste milletvekillerinin bağımsız karar almaları zordu. Padişah ise meclis üzerinde otoritesinin kaybolacağını düşünerek meclisin İstanbul dışında

açılmasına izin vermedi.Meclisin
açılmasının temel nedeni İtilaf
devletlerinin Osmanlı ile yapacağı
antlaşmanın şartlarını belirlemektir.

Mustafa Kemal milletvekili seçilmesine
Rağmen İstanbul'a gitmedi çünkü hakkında
Tutuklama kararı vardı.
Mebusan Meclisine katılmak
üzere İstanbul'a gidecek olan
milletvekilllerinden Mustafa Kemal şu isteklerde bulundu.
*Mebusan Meclisi'nde Müdafaa-i Hukuk grubu oluşturun.
*Misak-ı Milli'yi kabul edin.
*Beni meclis başkanı seçin. Kendisini meclis başkanı seçtirmek istemesinin
nedeni
İtilaf devletleri meclisi dağıtırsa başkan sıfatıyla meclisi toplayabilmektir.

Misakımillî

Tarih: 12 Ocak 1920

Yer: İtilaf Devletleri filoları ve topraklarının tehdidi altındaki Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul.

Toplantının Amacı: Paris Barış Konferansı'nda Osmanlı Devleti ile başlayacak görüşmelerde Türk halkının kabul edebileceği barış şartlarının ortaya konması.

Toplantıya Katılanlar: Ülkenin dört bir yanından seçilerek gelen Mebusan Meclisi üyeleri.

Toplantının Özelliği: Osmanlı Mebusan Meclisinin yaptığı son toplantı olması.

Toplantıdan Çıkan Kararlar: Özellikle Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti üyesi milletvekillerinin yoğun çabasıyla gizli bir oturumda daha önce Mustafa Kemal Paşa tarafından hazırlanan Misakımillî (Millî Ant)'nin kabul edilmesi (28 Ocak 1920).

MİSAK-I MİLLÎ KARARLARI:

(28 Ocak 1920)

1. Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığında işgal altında olmayan Türk vatanının tümü ayrılmaz bir bütündür. **[Yorum: Milli sınırlar çizilerek ülke bütünlüğü vurgulanmıştır.]**

2. Osmanlı Devletinin yalnızca Arap çoğunluğu bulunan ve Mondros Ateşkes Antlaşması imzalanması sırasında İtilaf Devletleri ordularının işgalinde olan Arap memleketlerinin durumu, halkın serbestçe verecekleri oya göre tespit edilmesi gereklidir.

3. Batı Trakya'nın durumunun tespitinde halkoyuna başvurulmalıdır. **[Yorum: Çoğunluğu Türk olmasına güvenilmiştir.]**

4. Kendi istekleriyle ana vatana katılmış olan Kars, Ardahan ve Batum için gerekirse halkın oyuna başvurulmalıdır. **[Yorum: Çoğunluğu Türk olmasına güvenilmiştir.]**

5. İstanbul ve Marmara denizinin güvenliği sağlandıktan sonra Boğazların dünya ticaretine ve ulaşımına açılması sağlanacaktır.

6. Müslüman olmayan azınlıkların hakları komşu ülkelerdeki Müslüman halkı da aynı haktan yararlanmaları koşuluyla kabul edilecektir.

7. Milli ve ekonomik gelişmemizi mümkün kılmak amacıyla siyasi, adli, mali gelişmemize engel olan **kapitülasyonlar kaldırılmalıdır.**

Misakımillî'yi Mustafa Kemal Paşa'nın sözlerinden öğrenelim:

"Misakımillî, barış yapmak için en uygun ve en azından şartlarımızı içeren bir programdır. Barışa erişmek için bir araya getireceğimiz esasları kapsar. Fakat memleket ve milleti kurtarmak için barış yapmak yeterli değildir. Milletin gerçek kurtuluşu için yapılacak çalışmalar, ondan sonra başlayacaktır. Barıştan sonraki çalışmalarda başarılı olabilme, milletin bağımsızlığının korunmuş olmasına bağlıdır. Misakımillî'nin hedefi onu temindir."
(Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, s. 95.)

K. Atatürk

Vurgulanan VATANIN PARÇALANMAYACAĞIDIR.

- Ulusal egemenlik ve bağımsızlığın önemli olduğu açıkça ifade ediliyordu. Bu kararlar ile yurdumuzun işgaline açıkça karşı çıkılıyordu.
- Bağımsızlık için her şeyin yapılacağı açıkça belirtiliyordu.
- Sivas Kongresinden sonra ilk siyasal zaferdir.

UNUTMAYIN!

Son Osmanlı Mebusan Meclisinde kabul edilen MİSAK-I MİLLÎ;

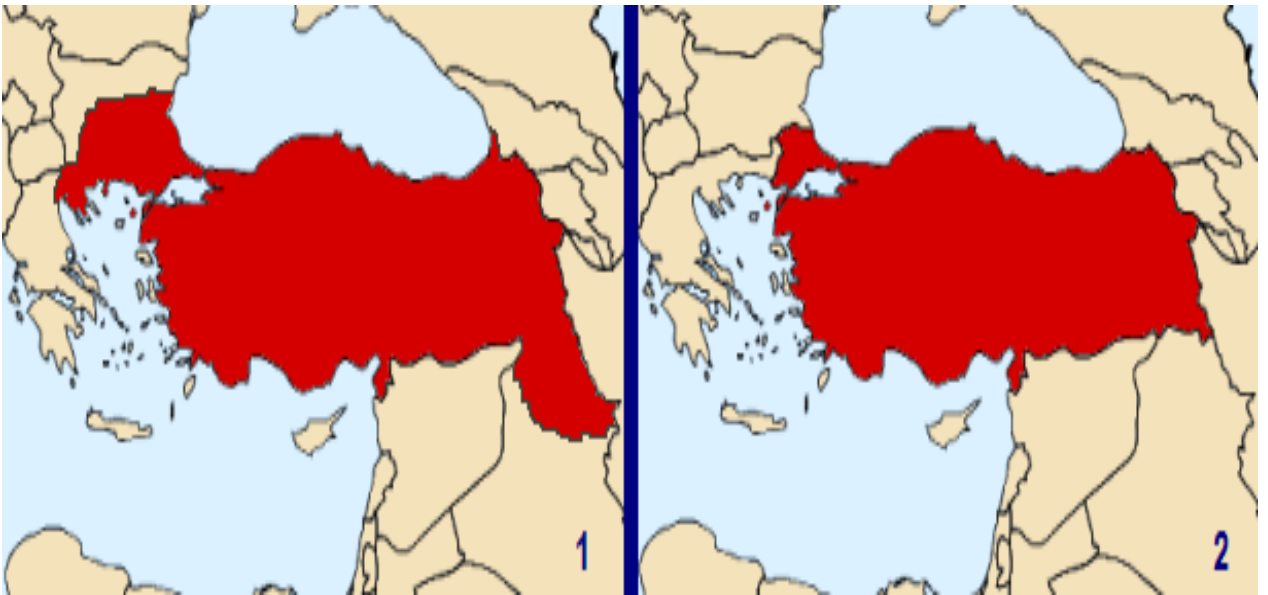
- *Osmanlı devletinin yapacağı barış antlaşmasının şartlarını belirlemiştir.
- *Türk devletinin sınırlarını çizmiştir.

MİSAK-I MİLLÎ'NİN ÖNEMİ:

Misak-ı Milli, Mustafa Kemal'in fikirlerinin ve Sivas Kongresi kararlarının, Osmanlı parlamentosunca kabul edilmesidir.

- İtilaf Devletleri ile yapılacak barışın esasları dünyaya duyurulmuştur.
- Misak-ı Milli Türk vatanının sınırlarını belirliyordu.

MİSAK-I MİLLÎ SINIRLARIMIZ VE GÜNÜMÜZDEKİ SINIRLARIMIZ

MİSAK-I MİLLÎ'NİN SONUÇLARI:

- Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin Misak-ı Milli'yi kabul etmesini İtilaf devletlerini rahatsız etti. 13 Kasım 1918'de fiilen işgal ettikleri İstanbul'u bu sefer 16 Mart 1920'de resmen işgal ettiler. Milletvekillerinin çoğunu tutukladılar bir kısmını da Malta'ya sürdüler. Karakolları basarak askerlerimizi şehit ettiler. Mustafa Kemal'in İstanbul'un işgal haberini Manastırlı Hamdi tarafından kendisine çekilen telgrafla aldı. (Mustafa Kemal'in Mebusan Meclisi'nin İstanbul'da toplanmaması uyarısında ne kadar haklı olduğu ortaya çıktı. Bu onun İLERİ GÖRÜŞLÜLÜĞÜ'nü gösterir.

EGEMENLİK MİLLETİNDİR

KAZANIMLAR:

1. Misak-ı Milli'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisi'nin açılışını "ulusal egemenlik", "tam bağımsızlık" ilkeleri ve vatanın bütünlüğü esası ile ilişkilendirir.

2. Mustafa Kemal'in Millî Mücadeleyi örgütlerken karşılaştığı sorunlara bulduğu çözüm yollarını, onun liderlik yeteneği ile ilişkilendirir.

Kavram Tablosu

Ulusal Egemenlik: Devletin gücü olan egemenliğin doğrudan doğruya ulusa ait olmasıdır. (TBMM'nin açılması Ulusal Egemenlik ile ilgilidir.)

Tam Bağımsızlık: Siyasi, ekonomik, hukuksal, kültürel ve tüm alanlarda özgürlük ve egemenliktir. (Misak-ı Milli'nin ilan edilmesi tam bağımsızlıkla ilgilidir.)

İLK TBMM'NİN AÇILMASI: (23 NİSAN 1920)

İstanbul resmen işgal edildikten sonra Son Osmanlı Mebusan Meclisi kapatılmıştı. Gelişmeler üzerine Mustafa Kemal, valilere ve komutanlara bir genelge gönderdi. Bu genelgede hemen seçimlerin yapılmasını istedi. "Ankara'da olağanüstü yetkiler sahip" bir meclisin açılacağını bildirdi. Seçimler yapıldı. Kendisi de Ankara Milletvekili seçildi. Meclis 23 Nisan 1920'de törenle açıldı. Mebusan Meclisinin kapatılmasının arkasından Ankara'ya gelenler milletvekilleri de milletvekili kabul edildi. Meclisin açıldığı ilk gün yaşlı sıfatıyla başkanlığı ve ilk konuşmayı Sinop Milletvekili Şerif Bey yaptı.

24 Nisan 1920'de Mustafa Kemal Meclis Başkanlığına seçildi. Aynı gün mecliste şu kararlar alındı.

1-TBMM yasama ve yürütme yetkisine sahiptir. (YORUM: yasama, yürütme, yargı yetkisinin tek bir kurumda toplanması **GÜÇLER BİRLİĞİ İLKESİ**'dir. Bu ilkenin benimsenmesinin en önemli nedeni olağanüstü koşullarında hızla karar almak ve uygulamaktır.)

2- Meclisten seçilecek bir heyet meclise vekil olarak hükümet işlerini yürütür. Meclisin başkanı hükümetin de başkanıdır. 2 Mayıs 1920'de ise 11 bakandan oluşan ilk hükümet oluşturulmuştur. Meclis hükümeti sistemi ile çalışıldığı için bu hükümete TBMM HÜKÜMETİ adı verilir.

İlk TBMM’de 11 kişiden oluşan Bakanlar kurulu, ilk hükümet şöyleydi;

Mustafa Kemal	Meclis Başkanı
Cami Bey	İç İşleri Bakanı
Bekir Sami Bey	Dış İşleri Bakanı
Fevzi Paşa	Millî Savunma Bakanı
Hakkı Behiç Bey	Maliye Bakanı
Celaleddin Arif Bey	Adalet Bakanı
Mustafa Fehmi Bey	Din İşleri ve Vakıflar Bakanı
Dr. Adnan Bey	Sağlık Bakanı
İsmail Fazıl Paşa	Bayındırlık Bakanı
Dr. Rıza Bey	Millî Eğitim Bakanı
Yusuf Kemal Bey	Ekonomi Bakanı
Albay İsmet Bey	Genelkurmay Başkanı

UNUTMAYIN!!!

TBMM’nin açılmasıyla Temsil Heyeti’nin görevi sona ermiştir.

UNUTMAYIN!!!

TBMM’nin açılmasının temelinde (ULUSAL) MİLLÎ EGEMENLİK vardır.

İLK TBMM’NİN ÖZELLİKLERİ:

1- 23 Nisan 1920’de TBMM’nin açılmasıyla milli egemenliğe dayalı yeni TÜRK DEVLETİ kurulmuştur. (Türkiye Devletinin kuruluş tarihi 23 Nisan 1920’dir.)

2-Birinci TBMM’nin görevi bağımsızlığı sağlamak ve devletin otoritesini güçlendirmektir. Bu yüzden öncelik kurtuluşa verilmiştir.

3-İlk TBMM’de milletvekili sayısı 390 kişiydi. Ama meclis 155 milletvekili ile açıldı. Bunun nedeni bazı milletvekillerinin subay, komutan, vali, müdür, müsteşar olmaları ve devlet işlerini yürütmek için görevlerinin başında olmalarıydı. İlk TBMM’de yaşları, eğitim düzeyleri, meslekleri, geldikleri yerler birbirinden farklıydı. Bu bakımdan tam bir MİLLÎ MECLİS kimliğindeydi. **Meclisin temeli MİLLÎ EGEMENLİK ve TAM BAĞIMSIZLIK** ilkelerine dayanıyordu.

NEDEN İLK TBMM DİYORUZ?

11 Ağustos 1923’te yeniden seçimler Yapılana kadar ilk TBMM görevine Devam etti. Seçimlerden sonra yenilenen Meclise İkinci TBMM adı verilir. İlk TBMM savaşları yapmış, bağımsızlığı Sağlamıştır. İkinci TBMM ise İnkılaplarla Ülkenin çağdaşlaşmasını sağlamıştır.

İLK TBMM MİLLETVEKİLLERİN MESLEKSEL DAĞILIMI

%28 MEMUR
%15 ASKER
%13 HUKUKÇU
%17 DİN ADAMI
%12 TÜCCAR
%9 SERBEST MESLEK
%6 ÇİFTÇİ

(Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere ilk TBMM halkın her kesiminde insanların yer aldığı tam bir MİLLÎ MECLİS yapısındaydı.)

Mustafa Kemal, 24 Nisan 1920’de TBMM Başkanı seçilmiş ve bu görevini Cumhurbaşkanı seçildiği 29 Ekim 1923’e kadar sürdürmüştür.

BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İSYANLARA KARŞI

KAZANIM: Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılma gerekçelerini ve uygulama sürecini değerlendirir.

*TBMM'nin açılış hazırlıklarının yapıldığı dönemde Damat Ferit Paşa İtilaf Devletleri tarafından tekrar sadrazamlığa getirildi. **Damat Ferit Paşa, Anadolu'daki Milli Mücadele'yi durdurmak için İngilizlerin de desteğini alarak harekete geçti.** Şeyhülislam'dan Mustafa Kemal'i ve Milli Mücadele'ye katılanları padişaha karşı gösteren bir fetva aldı. Bu fetva Anadolu'nun her yerine dağıtıldı. Ayrıca yerel ayaklanmalar el altından desteklendi. Onlarından sonuç getirmeyeceği anlaşılmınca **Kuvay-ı İnzibatiye** adı verilen bir ordu kurdu. Bu ordu Kuvay-ı Milli'ye engellemek, Kuvay-ı Milliye'ye karşı

ayaklananları desteklemek için kurulmuştu. Başlayan isyanlar TBMM'yi uzun süre uğraştırdı. Düşmanla mücadele edileceği yerde kardeş kanı dökülmesine ve Kurtuluş Savaşının kazanılmasının gecikmesine neden oldu.

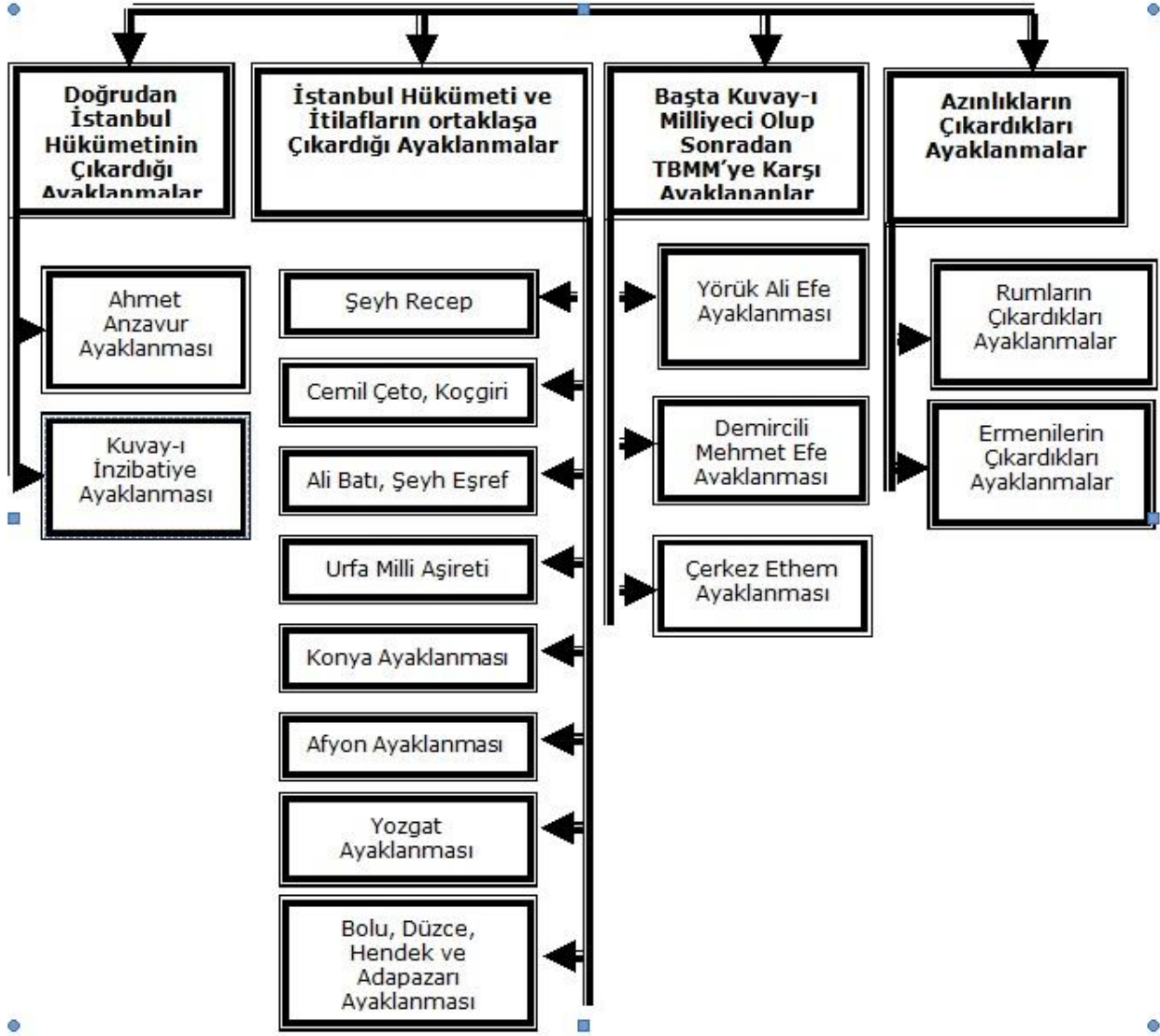
■ AYAKLANMALAR

- Ayaklanmaları kimin çıkardığına göre şu bölümlere ayırabiliriz:
- 1-İstanbul Hükümetinin çıkarttığı ayaklanmalar (Kuvay-ı İnzibatiye ve Ânzavur Ayaklanmaları)
- 2-İstanbul Hükümeti ile İtilaf Devletlerince ortaklaşa çıkartılan ayaklanmalar (Bolu, Düzce, Hendek, Adapazarı, Yozgat, Afyon, Konya ve Milli Aşiret Ayaklanmaları)
- 3-Azınlıkların çıkardığı ayaklanmalar (Rum ve Ermeni ayaklanmaları)
- 4-Milli Kuvvetler komutanlarının çıkardığı ayaklanmalar (Demirci Mehmet Efe ve Çerkez Ethem ayaklanmaları)

ÖĞRENCİ NOTLARI:

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

I. TBMM'YE KARŞI ÇIKAN AYAKLANMALAR

Ayaklanmaların çıktığı yerler

TBMM'NİN İSYANLARA KARŞI ALDIĞI ÖNLEMLER:

■ A-Hıyanet-i Vataniye (Vatana İhanet) Kanununun çıkarılması

İsyanların önlenmesi için TBMM'de 29 Nisan 1920'de Hıyanet-i Vataniye (Vatana İhanet) Kanunu çıkarıldı. Bu kanunun çıkarılmasının nedeni işgal güçlerine karşı tek bir vücut olarak mücadele etmek içindi. Bu kanunun ilk maddesi şöyleydi: "TBMM'nin yasallığına karşı ayaklanmaya yönelik sözle, yazıyla ya da doğrudan doğruya bilerek karşı çıkan, yayında bulunan kişiler vatan haini sayılacaklardır." Kanunda hangi suçları işleyenlerin vatan haini olacağı ve bunlara ne kadar ceza verileceğini içeren maddeler vardı.

Hıyanet-i Vataniye Kanunu

Kabul Tarihi: 29 Nisan 1920

Madde 1: ... Ülkeyi yabancı devlet güçlerinden kurtarmak ve saldırıları önlemek amacıyla yönelik kurulan Büyük Millet Meclisine karşı düşünce veya uygulamalarıyla veya yazdıkları yazılarla muhalefet ve bozgunculuk edenler vatan haini sayılırlar.

Madde 2: Bilfiil vatan hainliği yapanlar idam edilir.

Madde 4: Olağanüstü ve aceleyi gerektiren durumlarda zanlının yakalandığı yerdeki ceza mahkemesi de yargılama yapmaya ve karar vermeye yetkilidir.

Madde 10: İsyanlara katılmayanlar hakkında kasten suçlamalarda bulunanlar, iddia ettikleri suçun cezası ile cezalandırılır.

■ B-İstiklal Mahkemeleri

Hıyanet-i Vataniye Kanununa uymayanların cezalandırılmasını İstiklal Mahkemeleri yapacaktı. Bu mahkemeler 11 Eylül 1920'de kuruldu ve 3 üyeden oluşuyordu. Bu üyeler TBMM'deki Milletvekilleri arasından seçiliyordu. (Bu durum TBMM'nin Yargı yetkisini kullandığını gösterir.) Üyelerden biri başkan seçiliyordu. İstiklal Mahkemeleri isyan bölgelerine giderek hızla görev yaptı. İsyan edenleri cezalandırdı. İsyanların bastırılması ile TBMM'nin otoritesi güçlenmiştir.

■ C-Halkı bilgilendirme

İtilaf Devletlerinin ve İstanbul Hükümetinin halkı yanlış yönlendirmemesi için 6 Nisan 1920'de Atatürk tarafından Anadolu Ajansı tarafından kuruldu. Böylece halk doğru bilgilendirilmeye başlandı.

■ D-Fetvalar alınması

Damat Ferit Paşa'nın Şeyhülislamdan aldığı fetvaya karşı Ankara Müftüsü Rıfat Börekçi'nin başkanlığında 153 müftünün imzalandığı bir fetva alındı. Bu fetva 5 Mayıs 1920'de tüm camilerde okunup halka duyuruldu. Ayrıca Hakimiyet-i Milliye Gazetesinin 22 Nisan 1920 tarihli sayısında yayınlandı. Fetvada Milli Milli Mücadelenin haklı olduğu, herkesin katılması gerektiği açıklanıyordu.

BARIŞ ANTLAŞMASI MI ÖLÜM FERNANI MI?

KAZANIM: İstanbul yönetimince imzalanan Sevr Antlaşması'na karşı Mustafa Kemal'in ve Türk milletinin tutumunu değerlendirir.

*İtilaf Devletleri I. Dünya Savaşından sonra Osmanlı ile ateşkes antlaşması yapmalarına rağmen barış antlaşması yapmak için geciktir. Peki acaba bBarış Antlaşması neden gecikti?

Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı'ndan yenik çıktıktan sonra 30 Ekim 1918'de Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalayarak savaştan çekilmişti. Sevr Barış Antlaşması ise 10 Ağustos 1920'de imzalandı. Barış antlaşmasının bu kadar uzun bir süre imzalanmamasının nedeni İtilaf Devletleri'nin Osmanlı'yı paylaşma konusunda aralarındaki anlaşmazlıktı.

Mondros Ateşkes Antlaşması: 30 Ekim 1918 / **Sevr Barış Antlaşması:** 10 Ağustos 1920

SAN REMO KONFERANSI (19-26 Nisan 1920):

İtilaf Devletleri, Osmanlı ile yapacakları barış antlaşmasının şartlarını belirlemek istedi. Bu nedenle 19-26 Nisan 1920 tarihleri arasında İtalya'nın **San Remo** Konferansını topladılar. Bu konferansa Osmanlı'yı da davet ettiler. Konferansa İtalya, Fransa ve İngiltere başbakanları ile Belçika, Yunanistan, Japonya temsilcileri katıldı. Osmanlı adına ise konferansa **Tevfik Paşa** katıldı. İtilaf Devletleri hazırladıkları barış taslağını Tevfik Paşa'ya sunuldu. Tevfik Paşa barış şartlarını Sadrazam Damat Ferit Paşa'ya bir mektupla bildirdi. Eğer barış şartları kabul edilirse Osmanlı devletinin yok olacağını belirtti. Barış şartları Osmanlı Bakanlar Kurulu tarafından incelendi. Padişahın onayı ile yeni bir taslak hazırlandı ve konferansa yollandı. İtilaf devletleri bu taslağı kabul etmedi. Sundukları barış şartları Osmanlı tarafından kabul edilmemesi üzerine kabulünü için Yunanlılara ilerleme emri verdiler. Yunanlılar, Balıkesir ve Bursa'yı işgal etti. Trakya'yı da ele geçirdi. Yunanlıların daha da ilerlemesinden çekinen Padişah Vahdettin ve Sadrazam Damat Ferit Paşa, antlaşmasının kabul edilmesini kararlaştırdı. İstanbul'da toplanan **Saltanat Şurasında** bir kişi dışında (Topçu Korgeneral Rıza Paşa) herkes antlaşmayı onayladı. Osmanlılar "Tamamen yok olmaktansa İstanbul ve Anadolu'da küçük Bir devlet olarak kalmak iyidir" düşüncesindeydiler. Tevfik Paşa başkanlığında bir heyet antlaşmayı imzalamak üzerine gönderildi. **Sevr Barış Antlaşması 10 Ağustos 1920'de Paris yakınlarındaki Sevr kasabasında imzalandı.**

SEVR BARIŞ ANTLAŞMASI (10 AĞUSTOS 1920)

Toplam 433 maddeden oluşan antlaşmanın bazı önemli maddeleri şunlardır;

*İstanbul, Osmanlı Devleti'nin başkenti olarak kalacak fakat Osmanlı Devleti azınlıkların haklarını gözetmezse elinden alınacak,

*Mondros Ateşkes Antlaşmasının gerekli durumlarda stratejik yerlerin işgalini öngören 7.; karışıklık halinde altı doğu ilinin işgalini kabul eden 24., Toros tünellerinin işgaline dair 10., haberleşmenin denetimine dair 12., ve askeri malzeme tahribine dair 13. Maddeleri yürürlükte kalacaktır.

YORUM: *İtilaf devletleri Osmanlı Devleti'ni teslim alan ve savunmasız bırakan bu hükümleri yürürlükte kalması işe Sevr Antlaşmasının uygulanmasını sağlayacak bir ortam hazırlamak istemişlerdir.*

*Boğazlar, her zaman bütün devletlerin gemilerine açık bulundurulacak ve ayrı bayrağı ve bütçesi olan Boğazlar Komisyonunun idaresinde bulunacak,

YORUM: *Osmanlı Devleti'nin boğazlar üzerindeki egemenlik hakkı sona ermiştir.*

*Zorunlu askerlik kaldırılacak. Osmanlı ordusu 15.000'i jandarma olmak üzere en fazla 50.000 kişi olacak. Bu ordunun tank, ağır makineli tüfek, top ve uçağı olmayacak.

YORUM: *Osmanlı savunmasız duruma getirilmiştir.*

*Azınlıklara geniş haklar verilecek, hükümet bu konuda sürekli denetlenecek.

YORUM: *İtilaf devletleri Osmanlı Devletinin içişlerine karışma hakkı elde etmişlerdir.*

*Kapitülasyonlardan tüm devletler yararlanacak. Osmanlı Devleti savata yenilen devletlere savaş tazminatı ödeyecekti.

YORUM: *Osmanlı devleti ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir.*

■ Sevr Antlaşmasına Karşı Mustafa Kemal'in ve Türk Milletinin tutumu:

KAN

- Osmanlı Anayasasına göre uluslar arası antlaşmaların Mebusan Meclisi tarafından onaylanması gerekiyordu. Son Osmanlı Mebusan Meclisi Misak- Milli'nin kabul edilmesinin ardından dağıtılmıştı. Dolayısıyla **Sevr Antlaşması Mebusan Meclisi tarafından onaylanmadığı için hukuken geçersiz bir antlaşmadır.**

- Sevr Antlaşması, Türk Milletine yaşama hakkı tanııyordu. Ölüm fermanı gibiydi. TBMM, Türk Milleri adına barış antlaşa yapma yetkisinin onun gerçek temsilcisi olan TBMM'de olduğunu vurgulamış, antlaşmayı kesinlikle kabul etmemiş imzalayanları vatan haini ilan etmiştir. Sevr Antlaşması Türk Milleti üzerinde olumsuz bir etki yaratmadı. Aksini vatan işgalden kurtarma azmini kamçıladi.

- Türk tarihindeki imzalanan ve uygulanmayan iki antlaşmadan biridir. (Diğeri Ayastefanos)

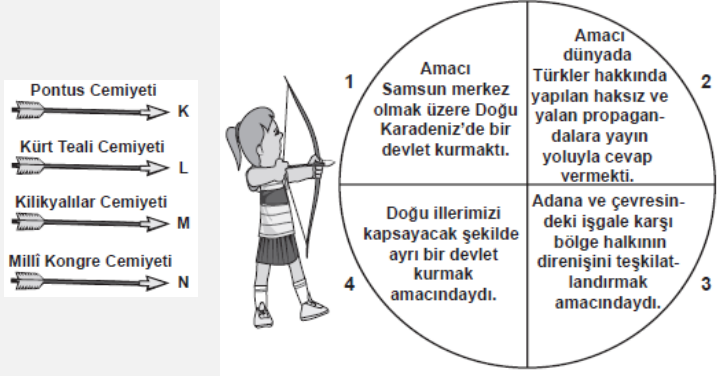
- Mustafa Kemal'in Sevr Antlaşmasına karşı tutumu şöyleydi;

“Siyasi, adli, ekonomik ve mali bağımsızlığımızı yok etmeğe ve sonuç olarak yaşama hakkımızı inkâra ve ortadan kaldırmaya yönelik olan Sevr Antlaşması, bizce mevcut değildir.”

(Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, s. 16-17.)

2.ÜNİTE: MİLLÎ UYANIŞ YURDUMUZUN İŞGALİNE TEPKİLER SBS'DE ÇIKMIŞ SORULAR VE KAZANIM EŞLEŞTİRMESİ

SBS Sorusu	Denk Geldiği Kazanım																									
 <p>Yukarıdaki oklarla aşağıdaki hedefleri vurmak isteyen okçu çocuğun, aşağıdakilerin hangisiyle isabetli atış yaptığı söylenebilir? (2009 SBS)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th><u>K</u></th><th><u>L</u></th><th><u>M</u></th><th><u>N</u></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A)</td><td>3</td><td>1</td><td>4</td><td>2</td></tr> <tr> <td>B)</td><td>2</td><td>3</td><td>1</td><td>4</td></tr> <tr> <td>C)</td><td>1</td><td>3</td><td>4</td><td>2</td></tr> <tr> <td>D)</td><td>1</td><td>4</td><td>3</td><td>2</td></tr> </tbody> </table>		<u>K</u>	<u>L</u>	<u>M</u>	<u>N</u>	A)	3	1	4	2	B)	2	3	1	4	C)	1	3	4	2	D)	1	4	3	2	<p>3. Kazanım: <i>Kuvayi Milliye ruhunun oluşumunu, milli cemiyetleri ve milli varlığa düşman cemiyetlerin faaliyetlerini analiz eder.</i></p>
	<u>K</u>	<u>L</u>	<u>M</u>	<u>N</u>																						
A)	3	1	4	2																						
B)	2	3	1	4																						
C)	1	3	4	2																						
D)	1	4	3	2																						
<p>Sivas Kongresi, yurdun her yerinden gelen temsilcilerin katılımı ile gerçekleşti. Kongre'ye katılan temsilciler yaptıkları konuşmalarda mücadelenin millet adına yapıldığını, amaçlarının vatanın kurtuluşu ve milletin bağımsızlığı olduğunu açıkladılar. Kongre'de, Anadolu ve Rumeli'de faaliyet gösteren bütün millî cemiyetlerin "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" adı altında birleştirilerek vatanın kurtuluşu için birlikte hareket etmeleri de sağlandı.</p> <p>Buna göre, Sivas Kongresi'nin Kurtuluş Savaşı için aşağıdakilerden hangisini sağladığı <u>söylenemez</u>? (2009 SBS)</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>A) Amaç birliğini</td><td>B) Kültür birliğini</td></tr> <tr> <td>C) Millî birliği</td><td>D) Güç birliğini</td></tr> </tbody> </table>	A) Amaç birliğini	B) Kültür birliğini	C) Millî birliği	D) Güç birliğini	<p>4. Kazanım: <i>Mustafa Kemal'in Milli Mücadelenin hazırlık döneminde yaptığı çalışmaları millî bilincin uyandırılması, millî birlik ve beraberliğin sağlanması açısından değerlendirir.</i></p>																					
A) Amaç birliğini	B) Kültür birliğini																									
C) Millî birliği	D) Güç birliğini																									
<p>"Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun Büyük Millet Meclisinde görüşüldüğü günlerde idi. İstanbul Hükümetinin tayin ettiği Erzurum valisi, Erzurum'a doğru yola çıkmıştı. Bu haberi alan bazı vekiller mecliste, Reşit Paşa adındaki valinin yolda öldürülmesini önerdiler. Bu kanunsuz teklife Mustafa Kemal Paşa şöyle yanıt verdi: 'Ne diyorsunuz? Eşkiya gibi dağda, komiteci gibi sokakta adam mı vuracağız? Bizim devlet anlayışımızda bu yoktur. Bundan sonra bu memlekette vatandaş ancak mahkeme kararıyla cezalandırılır.'"</p> <p>Mustafa Kemal Paşa, bu cevabıyla aşağıdaki devlet anlayışlarından hangisini vurgulamıştır? (2009 SBS)</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>A) Hukuk Devleti</td><td>B) Sosyal Devlet</td></tr> <tr> <td>C) Demokratik Devlet</td><td>D) Laik Devlet</td></tr> </tbody> </table>	A) Hukuk Devleti	B) Sosyal Devlet	C) Demokratik Devlet	D) Laik Devlet	<p>6. Kazanım: <i>Hıyaneti Vataniye Kanununun çıkarılma gerekçeleri ve uygulama sürecini değerlendirir</i></p>																					
A) Hukuk Devleti	B) Sosyal Devlet																									
C) Demokratik Devlet	D) Laik Devlet																									
<p>İtilaf Devletleri, Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra Anadolu topraklarını yer yer işgal etmeye başlamışlardır. İşgaller karşısında İstanbul Hükümetinin sessiz kalması üzerine Anadolu halkı vatani koruma ve bağımsız yaşama arzusu ile, Kuvayımiliye adlı direniş örgütlerini kurarak kendi bölgelerini korumaya çalışmışlardır. Verilen bilgide Kuvayı Milliye'nin oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz <u>edilmemiştir</u>? (2010 SBS)</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>A) Milliyetçilik duygusu</td></tr> <tr> <td>B) Anadolu'nun işgale uğraması</td></tr> <tr> <td>C) İstanbul Hükümetinin izlediği politika</td></tr> <tr> <td>D) Topyekün ulusal mücadeleyi başlatma</td></tr> </tbody> </table>	A) Milliyetçilik duygusu	B) Anadolu'nun işgale uğraması	C) İstanbul Hükümetinin izlediği politika	D) Topyekün ulusal mücadeleyi başlatma	<p>3. Kazanım: <i>Kuvayi Milliye ruhunun oluşumunu, milli cemiyetleri ve milli varlığa düşman cemiyetlerin faaliyetlerini analiz eder.</i></p>																					
A) Milliyetçilik duygusu																										
B) Anadolu'nun işgale uğraması																										
C) İstanbul Hükümetinin izlediği politika																										
D) Topyekün ulusal mücadeleyi başlatma																										

Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra İtilaf Devletleri yurdumuzu işgal etmeye başladılar. İşgaller karşısında hiçbir harekette bulunmayan İstanbul Hükümeti, ülkeyi içinde bulunduğu kötü durumdan kurtarmaya yönelik çalışmalarda da bulunmuyordu. İstanbul Hükümeti, Anadolu'ya sadece nasihat heyetleri göndererek halkı, işgaller karşısında sükunete davet ediyor, İtilaf Devletleri'ne silahla karşı konulmamasını istiyordu.

Buna göre, İstanbul Hükümetinin işgaller karşısında izlediği politika;

- I- mücadelecidir.
- II- duyarsızdır.
- III- çekingendir.
- IV- teslimiyetçidir.
- V- milliyetçidir.

yargılarından hangileriyle açıklanabilir? (2009 SBS)

A) I - II - III

B) II - III - IV

C) I - III - V

D) I - II - IV - V

2. Kazanım: Mondros Ateşkes Antlaşmasının imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu değerlendirir.

I- Büyük Millet Meclisinde vatanın değişik bölgelerinden seçimle gelen milletvekilleri bulunuyordu.

II- Millî ve ekonomik gelişmemizi mümkün kılmak amacıyla siyasi, adli, mali gelişmemize engel olan kapitülasyonlar kaldırılmalıdır.

III- Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.

Millî Mücadele yıllarıyla ilgili yukarıda verilen bu bilgilerin, Atatürk ilkelerinin dayandığı temel esaslardan "tam bağımsızlık", "ülke bütünlüğü" ve "ulusal egemenlik" ile olan ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir? (2010 SBS)

5. Kazanım: Misak-ı Millî'nin kabulünü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışını "ulusal egemenlik", "tam bağımsızlık" ilkeleri ve vatanın bütünlüğü esası ile ilişkilendirir.

	I	II	III
A)	Tam bağımsızlık	Uluslararası egemenlik	Ülke bütünlüğü
B)	Uluslararası egemenlik	Tam bağımsızlık	Ülke bütünlüğü
C)	Ülke bütünlüğü	Tam bağımsızlık	Uluslararası egemenlik
D)	Uluslararası egemenlik	Ülke bütünlüğü	Tam bağımsızlık

I- Samsun'a çıktıktan sonra vatanın bütünlüğünü ve milletin bağımsızlığını sağlamak için Türk milletini ortak amaçlar etrafında toplaması

II- Kurtuluş Savaşı'nı belli bir programa dayalı olarak yürütmesi

III- Erzurum Kongresi'nde Temsil Heyeti başkanlığına seçilmesi

IV- Kılık - kıyafet devrimini gerçekleştirmesi

Atatürk'ün yaşamında görülen yukarıdaki olgular, aşağıdaki tabloda onun kişilik özellikleriyle eşleştirilmiştir.

İ eşleştirmelerden hangisi doğrudur? (2010 SBS)

8. Kazanım: Mustafa Kemal'in Millî Mücadeleyi örgütlerken karşılaştığı sorunlara bulduğu çözüm yollarını, onun liderlik yeteneği ile ilişkilendirir.

	I	II	III	IV
A)	Birleştiriciliği	Planlılığı	Liderliği	Yenilikçiliği
B)	Planlılığı	Yenilikçiliği	Birleştiriciliği	Kararlılığı
C)	Birleştiriciliği	Planlılığı	Yenilikçiliği	Liderliği
D)	İleri Görüşlülüğü	Sabırlılığı	Yaratıcılığı	Milliyetçiliği

<p>Havza Genelgesi ile işgalci güçlere protesto telgrafları çekilmesini, işgallere karşı her yerde gösteriler ve mitingler yapılmasını istedim.</p> 	<p>Bu konuşmaya göre Mustafa Kemal'in amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir? (2011 SBS)</p> <p>A) Saltanatı kaldırmak B) Kalıcı barış sağlamak C) Cumhuriyeti ilan etmek D) Millî bilinci uyandırmak</p>	<p>4. Kazanım: Mustafa Kemal'in Millî Mücadelenin hazırlık döneminde yaptığı çalışmaları millî bilincin uyandırılması, millî birlik ve beraberliğin sağlanması açısından değerlendirir.</p>
<p>"Amasya Genelgesinin "Milletin istiklalini, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." maddesi ile Kurtuluş Savaşı'nın..... belirlenmiştir.</p> <p>Verilen cümledeki boş yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır? (2011 SBS)</p> <p>sonucu yöntemi</p> <p>B) gerekçesi D) aşamaları</p>		<p>4. Kazanım: Mustafa Kemal'in Millî Mücadelenin hazırlık döneminde yaptığı çalışmaları millî bilincin uyandırılması, millî birlik ve beraberliğin sağlanması açısından değerlendirir.</p>
<p>Sivas Kongresinin;</p> <p>I- Bütün millî cemiyetlerin Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştirilmesi II- Temsil Heyetinin yurdun bütününe temsil etmesi III- Manda ve himayenin reddedilmesi</p> <p>kararlarından hangisi veya hangileri ile Mili Mücadelenin tek merkezden yönetilmesi amaçlanmıştır? (2011 SBS)</p> <p>A) Yalnız II B) I – II C) Yalnız III D) I - III</p>		<p>4. Kazanım: Mustafa Kemal'in Millî Mücadelenin hazırlık döneminde yaptığı çalışmaları millî bilincin uyandırılması, millî birlik ve beraberliğin sağlanması açısından değerlendirir.</p>
<p>Erzurum Kongresi'nde alınan "Manda ve himaye kabul edilemez." kararı ile aşağıdakilerden hangisi amaçlanmıştır? (2011 SBS)</p> <p>A) Millî egemenlik C) İnsan hakları</p> <p>B) Tam bağımsızlık D) Ekonomik kalkınma</p>		<p>4. Kazanım: Mustafa Kemal'in Millî Mücadelenin hazırlık döneminde yaptığı çalışmaları millî bilincin uyandırılması, millî birlik ve beraberliğin sağlanması açısından değerlendirir.</p> <p>5. Kazanım: Misak-ı Milli'nin kabulünü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışını "ulusal egemenlik", "tam bağımsızlık" ilkeleri ve vatanın bütünlüğü esasları ile ilişkilendirir.</p>
<p>Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra yurdumuzun işgal edilmesi karşısında İstanbul Hükümeti sessiz ve kayıtsız kaldı. Yüzyıllarca Türklerle beraber huzurlu ve güvenli bir yaşam sürdüren bazı Rum ve Ermeniler de işgalcilerle iş birliği yaptılar.</p> <p>Bu durum karşısında Türk milleti nasıl bir tepki göstermiştir? (2012 SBS)</p> <p>A) Amerikan mandasını istemiştir. B) Halifenin etrafında toplanmıştır. C) Millî direniş cemiyetleri kurmuştur. D) İşgallerin geçici olduğuna inanarak tepki göstermemiştir.</p>		<p>2. Kazanım: Mondros Ateşkes Antlaşmasının imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu değerlendirir.</p>

		<p>5. Kazanım: Misak-ı Millî'nin kabulünü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışını "ulusal egemenlik", "tam bağımsızlık" ilkeleri ve vatanın bütünlüğü esası ile ilişkilendirir.</p>
<p>Misakı millî'nin önemi düşünüldüğünde şemada "?" ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir? (2012 SBS)</p> <p>A) Türk vatanının sınırları çizilmiştir.</p> <p>B) Güçler birliği esası benimsenmiştir.</p> <p>C) Millî ekonominin ilkeleri saptanmıştır.</p> <p>D) İlk kez millî egemenlikten söz edilmiştir.</p>		
<p>Milletin bağımsızlığını, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır. Amasya Genelgesi</p> <p>Kuvayimillîye'yi etkin ve millî iradeyi hâkim kılmak esastır. Erzurum Kongresi</p> <p>Millî Mücadele sürecinde alınan yukarıdaki kararlar aşağıdaki ilkelerden hangisinin benimsendiğini kanıtlar? (2012 SBS)</p> <p>A) Millî egemenlik</p> <p>B) Vatanın bütünlüğü</p> <p>C) Millî ekonomi</p> <p>D) Tam bağımsızlık</p>		<p>4. Kazanım: Mustafa Kemal'in Millî Mücadelenin hazırlık döneminde yaptığı çalışmaları millî bilincin uyandırılması, millî birlik ve beraberliğin sağlanması açısından değerlendirir.</p> <p>5. Kazanım: Misak-ı Millî'nin kabulünü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışını "ulusal egemenlik", "tam bağımsızlık" ilkeleri ve vatanın bütünlüğü esası ile ilişkilendirir.</p>
<p>Kurtuluş Savaşı sırasında, Büyük Millet Meclisine karşı çıkan isyanları bastırmak için Mecliste "Hıyanet-i Vataniye Kanunu" kabul edildi. Bu Kanun'un uygulanması için kurulan İstiklal Mahkemelerinin üyeleri, milletvekillerinden oluşmaktaydı.</p> <p>Parçaya göre, İstiklal Mahkemelerinde milletvekillerinin görev alması, ilk TBMM'nin;</p> <p>I- Yargı</p> <p>II- Yasama</p> <p>III- Yürütme</p> <p>güçlerinden hangilerini kullandığını gösterir? (2013 SBS)</p> <p>A) Yalnız I</p> <p>B) Yalnız III</p> <p>C) II ve III</p> <p>D) I, II ve III</p>		<p>6. Kazanım: Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılma gerekçelerini ve uygulama sürecini değerlendirir.</p>

<p>I- Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na girmesi II- Anadolu'nun işgale uğraması III- Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması IV- İstanbul Hükümetinin işgallere karşı tepkisiz kalması V- Bölgesel direniş cemiyetlerinin kurulması</p> <p>Yukarıdaki olayların, <u>sırasıyla</u> meydana gelişini gösteren sebep-sonuç zinciri aşağıdakilerden hangisidir? (2013 SBS)</p> <p>A) I III V IV II B) IV I III II V C) I III II IV V D) V I IV III II</p>	<p><i>Kronolojik sıralama ve zamanı algılama becerisi</i></p>
---	--

ÖĞRENCİ NOTLARI:

[illegible]

TEMEL EĞİTİMDEN ORTAÖĞRETİME GEÇİŞ SİSTEMİ

Modelin Uygulanması

- Ortak değerlendirmeler, her dönem iki yazılısı olan derslerden birincisi, üç yazılısı olan derslerden ise ikincisi olmak üzere, akademik takvime göre işlenen müfredatı kapsayacak şekilde yapılacaktır.
- Ortak değerlendirmeler her dönem iki okul gününe yayılarak yapılacaktır, o günlerde okullar tatil edilecektir.
- Sorular çoktan seçmeli (4 seçenekli) olacaktır.
- Yanlış cevaplar doğru cevapları etkilemeyecektir.

- Ortak değerlendirmeler orta ve uzun vadede açık uçlu soruları da içerecek hale dönüştürülecektir.
- Öğrenciler ortak sınavlara olağanüstü haller dışında kendi okullarında girecektir.
- Sınavda görevlendirilecek öğretmenler kendi okullarından farklı bir okulda görev yapacaktır.

- Geçerli bir mazereti sebebiyle ortak sınava giremeyen öğrenciler için önceden belirlenen bir haftasonunda mazeret sınavı yapılacaktır.
- Mazeret sınavı, belirlenen sınav merkezlerinde yapılacaktır.

Ortak Değerlendirme Kapsamındaki Dersler

Fen ve Teknoloji

Matematik

Türkçe

Yabancı Dil

Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

ORTAÖĞRETİME YERLEŞTİRMEDE ESAS ALINACAK PUANIN HESAPLANMASI

Öğrencinin 6,7 ve 8. sınıf yılsonu başarı puanlarının aritmetik ortalamasının %30'u ile 8. sınıf ağırlıklandırılmış merkezi sınav puanının %70'inin toplamı, yerleştirmeye esas puanı oluşturacaktır.

Yılsonu başarı puanının hesaplanması

Yılsonu başarı puanı, not ile değerlendirilen tüm derslerin ağırlıklı yılsonu puanlarının o dersin haftalık ders saati sayısı ile çarpımının o sınıfa ait haftalık ders saatleri toplamına bölümünden elde edilen puanı ifade eder.

Yılsonu başarı puanlarının aritmetik ortalaması

Değerlendirme Kapsamındaki Sınıflar	Yılsonu Başarı Puanları
6.Sınıf	75.8759
7.Sınıf	68.9781
8.Sınıf	77.6796
Yılsonu başarı puanlarının aritmetik ortalaması	74.1779

Ağırlıklandırılmış merkezi sınav puanı

Ağırlıklandırılmış merkezi sınav puanı, öğrencinin altı temel dersten girdiği merkezi sınavların ağırlık katsayılarına göre hesaplanan puanını ifade eder.

Yerleştirmeye Esas Puanın Hesaplanması

6, 7 ve 8. sınıf yılsonu başarı puanlarının aritmetik ortalamasının %30'u ile 8. sınıf ağırlıklandırılmış merkezi sınav puanının %70'inin toplamı, yerleştirmeye esas puanı oluşturacaktır.

		Katkı Oranı	Katkı Puanı
6, 7 ve 8. sınıf yılsonu başarı puanlarının aritmetik ortalaması	74.1779	30%	22.2534
8. sınıf ağırlıklandırılmış merkezi sınav puanı	73.4706	70%	51.4294
Yerleştirmeye esas puan			73.6828

ORTAÖĞRETİME GEÇİŞ NASIL GERÇEKLEŞECEK?

- Yerleştirmeye esas puan, öğrencinin bir sonraki eğitim kademesinde devam edeceği okulun belirlenmesinde kullanılacaktır.

- Öğrencilerin yaptıkları okul tercihleri puan esasına göre değerlendirilecek ve yerleştirmeler merkezi olarak elektronik ortamda gerçekleştirilecektir.

Yerleştirmeye esas puanların eşit olması durumunda aşağıdaki öncelik sıralamasına göre yerleştirme yapılacaktır:

1. Tercih önceliği,
2. Sırasıyla 8, 7 ve 6. sınıflardaki yılsonu başarı puanı yüksekliği,
3. Okula özürsüz devamsızlık oranının azlığı.

**Hiçbir şeye ihtiyacımız yok tek bir şey ihtiyacımız var;
çalışkan olmak...**

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE ÇİĞİR AÇAN

POPÜLER TARİH SETİ VE EĞLENCELİ BİLGİ SETİ...

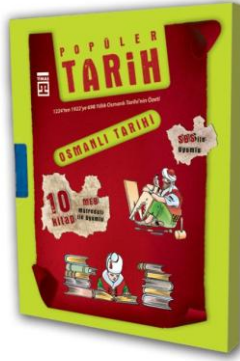
Sosyal Bilgiler Öğretmenleri, derslerini daha eğlenceli, zevkli hale getirmekte, ilgisiz çocukları ders çekmekte, performans görevi vermekte bu seti kullanıyorlar.

Setin satış rakamı **350.000'e** yaklaştı...

POPÜLER TARİH SETİ (25 KİTAP)

Türk İslam Tarihi
(10 Kitap)

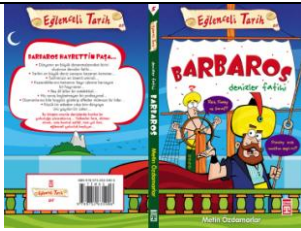

Osmanlı Tarihi
(10 Kitap)

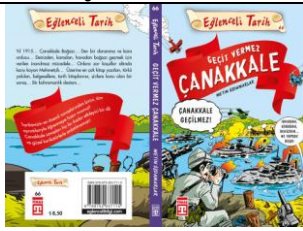

T.C. İnkılap Tarihi
(5 Kitap)

Eğlenceli Tarih: Barbaros Denizler fatihi

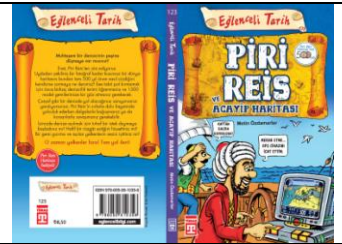
Eğlenceli Tarih: Geçit Vermez Çanakkale

Eğlenceli Tarih: Osman Gazi-Büyük Kurucu

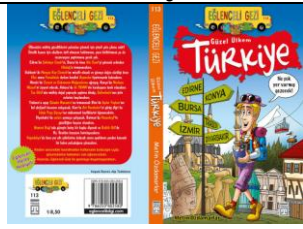
Eğlenceli Tarih: Piri Reis ve Acayip Haritası

Eğlenceli Gezi: Bursa

Eğlenceli Gezi: Güzel Ülkem Türkiyem

Eğlenceli Tarih: Milli Şairimiz- Mehmet Akif

Eğlenceli Hobi: Satranç Öğren de Gel

Sipariş vermek ve kitapları ayrıntılı incelemek için resmi Facebook sayfası:

<https://www.facebook.com/MetinOzdamarlarr>